

ELŐFTZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hetesből heti sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási pótló sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, február 19.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A könyv házalók.
- Nincs minden rendben!
- A nemzetiségi affér folytatása.
- Bizonytalan helyzet.
- Mozgósításra készen.
- A Swärdström hangverseny mizériái.
- A parlament a hadseregről.
- Akit imádkoz: egy kéményseprő.
- Harminchat merénylet!
- Főúri nász — akadályokkal.
- Megostromolt bérház.
- Az operabékesek sztrájk előtt.
- Mosolygó történetek.
- Tárcsa: Réz Péter különös története. Írta: Rákosi Viktor.

A könyv-házalók.

Arad, február 18

Órgrófok és órgrófnék, vagy legalább is olyan külsejű urak és hölgyek, akiket ilyen méltóságoknak néz a buta vidéki, járják sorba a lakásokat, boltokat és irodákat. Szazoknak, akiket látogatásukkal megtisztelnek, hamarosan feltárják jövetelük célját. Ők ennek meg ennek az írónak összes művei érdekében, vagy az ilyen meg ilyen jelesek válogatott dolgai javára fáradoznak. Ezek a művek husz, ötven vagy épen száz kötetes vállalatban fognak megjelenni; de, hogy az irodalompartolás erényének gyakorlását lehetővé tegyék, meg lehet kapni három, négy vagy öt koronás részletekben. Tessék aláírni. A könyv megvételével a derék publikum ezt és ezt

a hazafias, vagy humánus alapot is segíti, miután ez egész könyvvállalat, önzetlenül, ennek az alapnak javára történik. Tessék aláírni. „A vidéken, beleértve a legkisebb falut is, nincs olyan kis hely, ahol az intelligens emberek ezt meg ne rendelték volna. Hát méltóztassék aláírni.”

Az ember, ha az órák hosszát tartó, idegpróbáló kapacitáló beszédnek másként nem tudja végét vetni, aláírja, — s ezzel megpecsételte azt a sorsát, hogy négy-öt esztendőn keresztül viseljen egy adót, amelyért a kapott munka, ha még olyan irodalmi értékű és ha még olyan díszkötésbe burkolt is, nem kárpótlás. Boszuságában ellensége lesz nemcsak az órgrófnak vagy órgrófnőnek, hanem az írásnak és a célnak is, a melynek nevében az aláírást kiesikarták, — de az egész irodalomnak.

Ennél a dolognál, — mielőtt ahhoz szólunk, — három dolgot kell megvizsgálni. Vegyük sorba mind a hármat.

Az egyik: a kenyér. Becsülünk minden keresetet és munkát, s nem tartjuk alacsonyabbnak a könyvvitázók mesterségét akárminő más hivatásnál. Kinnal és kellemetlenséggel járó dolog ez, s ha valaki ezt szánta pályájának, kár ezt még a leszólással is szaporítani. De egyre semminő pályára se jogosít: arra, hogy tolakodással csikarjon ki az emberektől olyas-

mit, amiről ők is tudják, hogy csak boszuságra fog szolgálni.

A másik: az irodalom. Bizonyára nem kell nekünk a mellünket verni, azt bizonygatván, hogy mennyire kívánjuk az irodalompartolást. De ha a magyar irodalom csak az ily könyv-órgrófok és órgrófnék támogatásával tud a lábán megállani — akkor nagyon szomorúan áll az irodalom ügye. Arany János panasza, hogy a magyar minden évben csak egyszer pártolja az irodalmat, amikor a naptárt megveszi — nem rejtene annyi szegényt magában, mintha tény lenne az, hogy az irodalmi műveknek csak ily kellemetlenkedő vigéckedés szerezhethetne vásárlókat és olvasókat. De ez nem igaz. A magyar irodalomnak és könyveknek sokkal nagyobb része az, amely nem szorul ily propagálásra s amely a maga értéke révén is talál vevőket. Az ilyen vidéki hadjárat csak arra való, hogy spekuláló könyvkiadó cégeknek többnyire csekély, vagy semmi szerzői díj mellett szervezett vállalatai nagy hasznot csurogtassanak.

A harmadik: a mellékelet — s itt annál szabadabban szólhatunk, mert az egyik ilyen vállalat mellékeletje közel áll hozzánk, újságírókhoz. Ezek a mellékeletok, amelyeket az utaztatóval egybekötött vállalatok gyarapítani és istápolni óhajtanak, lehetnek mind igen szép és pártolásra érdemes célok. Azonban, ha a publikum érdek-

Réz Péter különös története.*

Írta: Rákosi Viktor.

Nagytisztelendő Réz Péter ur, gálós-benedeki református pap volt talán a világ teremtese óta az első ember, aki mikor egy reggelen a hajában egy ősz szálát fedezett föl, megörült neki. Ez a hihetetlen dolog igen egyszerű okra vezethető vissza: Réz Péter nagytisztelendő ur hajának és bajuszának eredeti színe lángvörös vala s azért ő lelkesedéssel üdvözölte az első jelet, mely arra mutatott, hogy a gyűlölt szín az ártatlan fehérbe fog átmenni.

A közönség talán mosolyogni fog, mikor ezt olvassa. És magában így szól: ugyan ki törődik manapság azzal, hogy valakinek milyen színű haj borítja a fejét? Hiszen régen elmúltak azok a jámbor idők, mikor a színész kötelességének tartotta az intrikus gazembert vörös parókával játszani. Ez igaz. De viszont az is igaz, amit én itt mondok s ez a következő: A költők a vöröshajú asszonyból óriási kultusz csináltak. A Tizián-vöröstől le a Makart-vörösig mindenféle változatát megénekeltek és mindig tündöklő szépségüknek festették. Ellenben a vörös férfit teljesen elhanyagolták s jóformán ma is ott tartanak, ahol a népies mondás: vörös kutya, vörös ló, vörös ember egy se jó.

Réz Péter úgy tapasztalta, hogy az ő vörös színe megakadályozta őt a nagybbszabású papi karrierben. A pap külső tulajdonságai ugyanis a reformátusoknál sokkal nagyobb szerepet játszanak, mint bármely más vallásnál. Mikor ő arra készül, hogy híveit Isten elé vezesse, fölveszi komor, fekete ruháját, felkötö palástját, nem ölt magára semmi világos színt, finom csipkés inget és arannyal áttört ruhát. Neki tehát nagyobb szüksége van arra, hogy természetadta testi tulajdonságaival hasson népére. Ezek a: magas termet, csengő hang, élénk, szimpatikus arc, beszédes, nagy szemek, magas, okos homlok, szépen hullámzó fekete haj és ki tudja, még mi minden. Tessék elhinni, hogy a kis termetű és vékonyhajú pap sokkal nehezebben kap eklézsiát, mint az, aki félfejjel magaslik ki lelkesztársai közül s azonkívül is a jó Isten erőteljes, mélyen zengő hanggal áldotta meg.

Hát bizony Réz Péter nagytisztelendő ur úgy vélte, hogy hiába, a nép még előítéletes és valahányszor nagyobb eklézsiára pályázott, mindig részben a vörös hajának is köszönhetette, hogy nem választották meg. Azért üdvözölte lelkesedéssel az első ezüstszálat, bár ez egyuttal azt is jelentette, hogy körülbelül beleért abba a korbá, amikor az ember megnyugszik a helyén s nincs igen kedve élete során változtatni.

Ez a vörös haj különben nem játszik szerepet történetünkben s azért nyugodtan napirendre térhetünk fölötte. Sokkal nevezetesebb

dolgot akarok én elbeszélni Réz Péterről. A vörös haját csak fölhoztam, mert Réz Pétert egész életén át foglalkoztatta és keserítette. Ellenben arról, amit itt elbeszélék s a mi életében két nagy fordulatot, egy rosszat és egy jót idézett elő, soha sejtelve se volt. És lássátok, atyámfiai, mindnyájunknak ilyen az élete... még a legszínvonalabb, a legkülönlegesebb életbe is láthatatlan erők avatkoznak...

Előre bocsátom, hogy a gálós-benedeki papot igen szép hanggal áldotta meg az Isten. Mikor a földi szenvedésekről beszélt, a hallgatóság minden porcikáját részvétellel, meggyőzőséggel tudta megtölteni. Valami különös melegség áradt ki belőle, mely megkapta a hívőket. Sínna volt ez a hang, mint a bársony s mikor megcsendült, tekintet nélkül arra, hogy mit beszélt, bizonyos édes zsibbadtság szállta meg a lelkeket. Paptársai sokszor díszítették és irigyleték s a traktális gyűléseken neki már volt egy állandó jelzője: édesszavu benedeki pap.

De ennek a hízogó, lágy hangnak volt egy olyan hatása, melynek a papok nem szoktak örülni, az, hogy elaltatta a híveket. Laikus emberek azt hiszik, hogy ez lesújtó kritika egy papra nézve. Nem tagadjuk, sokszor az lehet, de nem mindig. A legszorgalmasabb templomlátogatók gyakran nem is tartják tökéletesnek az élvezetüket, ha nem szundikálhatnak egy kiesit az istentisztelet alatt.

Ti kaputos emberek és uriaszonyok, akik

* Az idel Almanachból

lódik ezek iránt, van módja azokat közvetlenül is támogatni. Azért előfizetni egy kétszáz koronás vállalatra, hogy husz korona jusson ama bizonyos célra — legalább is rövidlátóság.

Van egy negyedik nézőpont is, a mely talán kicsinyesnek tetszik, pedig talán a legigazibb. A vidéki városokban ki kellene fejlődni a közönségben bizonyos szolidaritásnak. Valamennyien egymáson, egymás keresetéből élünk, s kevés kivétellel szinte cserekereskedést folytatunk egymással. Az orvos gyógyítást ad a szabónak, aki viszont adót ad a köztisztviselőnek, aki nála ruhát csináltat, — és így tovább. A ki tehát a helyi emberek keresetéből él, az a maga garasával a helyi emberek keresetére adjon módot. Aki az irodalmat pártolni akarja, megteheti a helyi könyvkereskedők útján, a nélkül, hogy ez többbe kerülne, mintha a könyvházalókat boldogítaná. Ez az elv, ez a komoly kötelesség adjon a sokat zaklatott publikumnak erőt és komor jogcímét, hogy a jól vasalt kabátú urak és nagy kalapos urnőknek az irodalom nevében folytatott nyaggyatását visszautasítsa.

A 48-as párt és a katonai kérdések. Budapesti tudósítónk jelenti: *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter ma délelőtt a Ház folyosóján kisebb függetlenségi csoport előtt beszélgetett a politikai helyzetről.

— Nagyon sajnálatosnak tartja, — mondotta — hogy a függetlenségi párt egy irányban és egy kérdés mellett angazsálta magát olyan erősen, hogy e miatt nem törekszik a nagy politikai kérdések megoldására Béccsel való egyezkedés útján.

Több képviselő azt felelte, hogy a függetlenségi párt választói előtt kötelező állást foglalt el a bankkérdésben. Erre *Okolicsányi* megjegyezte:

— Jó volna, ha újra elővennénk a katonai kiegyezés eszméjét, melyet decemberben felvettek, de januárban újra elvetettek. Vivünk ki annyi koncessziót, amennyit lehet és

ha az engedmények elég jelentékenyek, akkor lehet szó arról, hogy a függetlenségi párt enged a bankkérdésben elfoglalt merev magatartásából.

A parlament a hadseregről.

A képviselőház ülése.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, február 18.

A parlamentben ma az ujonevitát folytatták. A függetlenségi párton kellemetlen meglepetést keltett az a hír, hogy *Kmetty Károly* fel akar szólalni az ujonevitában. Tudják róla, hogy ő őszinte szava ember s ez mindenképpen veszedelmes dolog ilyen kényes kérdésben. *Hammersberg László* tehát felkereste.

— Töröltesd le magadat, — mondta neki. Kellemetlen, ha beszélsz.

Kmetty nagyon felháborította ez a kívánság:

— Én már nem akarok semmit, se miniszter nem akarok lenni, se semmi egyéb. Nekem mondanivalóm van itt s ezt nem hagyom magamba szorítani.

A hangos szóváltás nagy feltűnést keltett a Házban. Egyébként ma már a függetlenségi pártnak azokat a tagjait rendelték be az ülésre, akiknek neve az abécé első tizenhat betűjével kezdődik. De a rendelkezés nem bizonyosodik tulságosan praktikusnak, mert így sines hatvan ember a Házban.

Wekerle Sándor, akit fülbaja néhány napig távol tartott a Házból, bejött az ülésre. Gratuláltak neki s megkérdezték tőle, hogy van. A miniszterelnök nevetve tapogatta a fülét:

— Hála istennek, nem vagyok süket — mondta.

Azután ránézett a szónokkal sűrűn teleírt fekete táblára s tréfás ijedséggel hozzátette:

— Vagy tán jobb volna, ha megsüketülök?

Az ülés első szónoka *Kmetty* volt, aki csakugyan kellemetlen dolgokat mondott. Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: *Iusth Gyula*.

A mai ülés egynegyed 11 órakor kezdődött. A kormány részéről jelen vannak: *Wekerle Sándor* miniszterelnök és *Apponyi, Andrássy, Jekelfalussy, Günther* miniszterek.

Azonnal rátérnek az ujonejavaslat folytatolagos tárgyalására.

Kmetty Károly először a Maniu-ügyről foglalkozott, amelyről külön irunk. Azután áttért az ujone-javaslatra s ezt mondta:

— Az ujoneok megszavazását nem szükséges junktimba hozni az önálló bank felállításával. Az önálló bankhoz való jogunk olyan tisztá, annyira kétségtelen, hogy arról lemondani erkölcsi lehetetlenség. Ehhez a kérdéshez a függetlenségi párt egész reputációja hozzá van kötve. (Ugy van.) Ha ebben a kérdésben leszerelenek, — csak az európai botrányokat szaporítják.

A magyar hadszervezet ismertetésére tér át ezután. Majd így folytatja:

— A függetlenségi párt létezik, vagy megsemmisül katonai programjával. Ha elfogadja a 67-es hadsereget, — el kell hogy fogadja a 67-es alapot is. Ezt elfogadni pedig szükségtelen: aminthogy szükségtelen, hogy egyesek munkaprogramot dolgozzanak ki a függetlenségi párt részére, mert ez a párt nem antidinasztikus és programja sem az. (Ugy van.) Majd közjogi ténnyé megy át, mire

Elnök: figyelmezteti, hogy maradjon a tárgynál.

Kmetty Károly: Nézete szerint ez az az alkalom, amikor Magyarország hadügyével minden vonatkozásával egyetemben foglalkozni kell. (Helyeslés a balpárton.) Meghajlik az elnök kívánsága előtt és rátér annak bizonyítására, hogy az ujoneletszám tárgyalása nem elentétes a paktum katonai pontozataival. Rátér a sokat emlegetett ezrednyelv kérdésére. Fontosabb ennél a szolgálati nyelv, amelynél nem kapunk semmi vívmányt.

Jekelfalussy honvédelmi miniszter: Egyik sem fontosabb a másiknál.

Kmetty Károly: Az ezrednyelv az, amelyikkel érintkezni kell a legénységgel, mert más mód nincs rá. Ez így volt eddig is és így lesz ezután is, amíg a monarchia hadserege polyglott elemekből áll. Itt hát nincs vívmány. De nem sokkal fontosabb a szolgálati nyelv, bár ott is a kényszerítés dönt. A szabadelvű párt kilences programja sem nyújt egyebet és így nem is elégít ki.

Farkasházy Zsigmond: Neked tizes program kell. (Derűltetés.)

Kmetty Károly: Nem hajlandó a felemelt létszámú ujoneokat még a honvédségnek sem megszavazni.

Somsich Tivadar gróf: Nem is kéri.

Kmetty Károly: Képviselő ur jól tudja, hogy a hivatalos körök régi kívánsága az. A véderő

csak sátoros ünnepeken mutogatják magukat a templomban, nem is sejtik, hogy a vallásos nép micsoda lelki szomjúságot érez, mikor zsoltáros könyvét hóna alá téve, templomba megy és ott rendes padjában helyet foglal. Felbug az orgona, az egyszerű lelkek összefogódzkodnak s az ének szárnyain megkezdik repülésüket a végtelenség felé. Iskolázatlan, nyers énekszó ez, de épp azért oly különösen, természetesen hat rám, mint a tenger moraja, vagy az erdők zúgása. Bizonyos, hogy megkönnyebbülést, enyhülést szerez annak, aki csapkodó hullámain lelkét Isten felé bocsájtja. Most föllép a pap a szószékbe és imádkozik, majd olvassa a textust. Azután pár másodpernyi szünet következik, mely alatt minden rendes ember kiköhögi magát, hogy a beszédet ne zavarja profán krákogással és kezdődik a prédikáció.

A pap kézen fogja hallgatóságát, egy történetet mond el, vagy képet fest meg előtte, szóval, működésbe hozza a hallgatók fantáziáját. S ekkor már ketten dolgoznak a beszéden: a pap s a hallgató, akiben megindul az eszmétársulás folyamata, aminak fegyelmezettebb elméjü és magasabb intelligenciájú ember is alig tud ellentálni. A pap által elmondott példák-ból a maga dolgai is észébe jutnak a szegény embernek s így aztán elgondolkozik, elábrándozik s a kellemes hang lágy hullámain ringó szavak elálmosítják. Hozzájárul ehhez nyáron a templom kellemes hűvössége, télen meg melegsége. No meg nem utolsó a testi fáradtság sem: a szabad levegőtől kifutott, átjárt, a nap

sugaraitól át meg átitatott testek lankadsága. Nem alvás ez, hanem valami édes megsemmisülés, egy neme a nirvánának, mely annyival kellemesebb, mert az Isten házában történik s mintha az emberi öntudatnak valami felsőbb akarat által történő megsemmisítését, elzibbasztását jelentené. Pándor ismertem egy öreg presbitert, aki nyitott szemét folyton a papra szegezte s mintha valami hipnotikus álmat aludt volna. De mikor egyszer Molnár Pál tanító tréfálkozott vele e miatt, azt felelte:

— Hát hallott már engem valaki horkolni a templomban?

— Nem.

— No, hát akkor nem is aludtam, hanem mélyen elgondolkoztam és jobban láttam és éreztem azt, amiről a tiszteletes ur beszélt, mint azok, akikre nem mondják, hogy aludtak.

Igaza lehetett az öregnek. Ki tudja, hogy a nehéz munkát végző, elgyötört testi földembert, annak hívő lelkét micsoda csodás álmvilágba vezeti át a pap azon a fényes, misztikus kapun keresztül, melyet beszédében kitarított? A földmivelő egyszerű, szűkkörű, küzdelmes életet folytat, nem is ér rá még csak gondolkodni se másról, mint a rögről, melyre verejtéke hull és a kenyérről, melyért dolgoznia kell. S mikor a templomba lép, egyszerű lelke előtt egy végtelen perspektíva nyílik meg, s megrezzenve szinte hallja az örökévalóság szárnyasapásának suhogását. Ezért nagy dolog neki a vasárnapi istentisztelet, mely őt fölemeli, gondolkozóvá teszi, megtisztítja.

Mit értik ezt azok a jó urak, akik a templomokat akarják lerombolni?

Réz Péter nagytiszteletű ur hangjának andalító erejénél fogva a legnépszerűbb papok közé tartozhatott volna, ha ezt nem ellensúlyozta volna egy rossz szokása. Ő ugyanis ugyosztotta be mindig beszédeit, hogy lágy hangon kezdte, s aztán egyre erősebb hangnemre csapott át. Ennek megfelelőek voltak a gesztusai is. A vége felé aztán annyira lendületbe jött, hogy hatalmasat csapott a szószékre, vagy az előtte lévő könyvre, s ezt az ütést többször megismételte.

Ez volt a hiba. Az elandalodott közönséget egyszerre hajánál fogva rántotta ki a nirvánából. Amint az első csapás elhangzott, egyszerre nagy mozgás, csoszogás, köhögés támadt, mintha valami varázslatnak az ereje hirtelen megszakadt volna. A figyelem megszakadt, másodszor már nem lehetett hangulatba ringatni a közönséget. És az öreg presbiterek és asszonyaik szinte csalódottan tekintettek a papjukra, mintha azt mondták volna: de kár, hogy vége van.

Az lett a vége, hogy a legbuzgóbb hívek lassan-lassan elmaradtak a templomból. Különös, de úgy volt, hogy inkább teljesen távol maradtak a templomból, semhogy csalódottan távozzanak onnan. Réz Péter fájdalommal vette észre a tényt, de nem jött rá az okára.

Oh, de szomorú az, atyámfiai, mikor a református pap jóformán egyedül marad az ő templomában. Ez az ő legszemélyesebb bukása.

bizottságban is szó volt róla és a kormány is felakarja emelni a honvédség ujonclétszámát. A két éves katonai szolgálatért olyan óriási létszámszaporítást kívánnak, hogy még mindig elviselhetőbbnek látszik, ha megmaradunk a mai három éves szolgálati idő mellett. Reméli, hogy a ma létező anomáliák lassan orvosoltnak fognak és ezért a javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Rakovszky Béla: A néppárt nevében bizalmát nyilvánítja a kormány iránt s a javaslatot elfogadja.

Molnár Jenő: Nem tartja feleslegesnek az oly sokszor hangsúlyozott katonai követelések bolygatását. Azt bizonyítja, hogy még a régi szabadelvű párti 9-es bizottság programjától is messze állunk.

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: Visszautasítja Molnár Jenőnek azt a vádját, mintha a kaszárnyákban ölnének. A legénységgel ott tisztességesen bántanak. A többi vádakra a vita végén reflektál.

Pilissy István: Azt kérdezi, hogy a sürgősségi szakasz kiterjedhet-e az önálló bank körüli vitára is.

Elnök többször figyelmezteti, hogy ez nem tartozik a tárgyhöz, végre is megvonta tőle a szót.

Farkasháznak a házszabályokhoz való fel szólalása után az ülés véget ért.

Nincs minden rendben!

Az autobusz soffőrök sztrájk előtt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 18.

„Minden rendben van...” Ezzel a sokat mondó kijelentéssel terjesztette be Szathmáry Károly üzemigazgató múlt hónapban a motorvezetők mozgalmanak leszereléséről megírt jelentését. Az irat végén természetesen kétszer aláhúzva ott volt, hogy az ő rendszere mellett vállal csak felelősséget az üzem zavartalanosságáért és ha abba, ami az autobusok körül történik, valaki bele merne szólni, menten áthárítja magáról a következményekért a szavatosságot. Ez azonban nem orvosolta a bajokat és a soffőrök direkte megcáfolják azt az állítást, hogy a múlt hónapban átnyújtott memorandumukból következő tárgyalások alkalmával a legnagyobb megelégedésüknek adtak volna kifejezést.

Semmi sincs rendben! Sőt még csak most

kezd az autobusz üzem valójában felborulni. Ha a tanács szombat délután négy óráig nem úgy intézi el a soffőröknek 13 pontban felsorolt kéréseit, mint a hogy ők azt holnap átnyújtandó beadványukban a tanácstól kéri, akkor mindnyájan egyidejűleg kilépnek a szolgálatból. A soffőrök most már a tanácstól kérnek orvoslást, a melyhez az alábbi sorokat intézik:

Tekintetes városi tanács!

Nagyságos Polgármester ur!

Alulírottak azon tiszteletteljes kéréssel járulunk a tekintetes városi tanács elé, hogy alábbi sorainkat figyelembe venni méltóztassék. Nem tartalmaz memorandumunk olyan dolgokat, amelyek tulhajtottak lennének, csak olyanokat, amelyeket eddig már minden vállalatnál könnyebb formában élvez az ember.

Mi valamennyien, az autobusz-vállalat soffőrjei összejöttünk és megállapodtunk, hogy tarthatatlan, nehéz helyzetünkön javítani akarunk.

Ezen célunkat aképen tartjuk elérhetőnek, hogy a városi tanácsnak józan belátására appellálunk, minél fogva tisztelettel kérnénk, hogy ezen óhajunkat méltóztassék részünkre biztosítani.

Ezen beadványunkra szombat délután írásbeli választ kérünk:

1. 9 órai napi szolgálatot, melyet megszakitás nélkül töltünk be.

2. kilométerpénzt 2 fillérben kilométerenkint.

3. Minden egyes soffőrnek 100 korona havi fix fizetés biztosítandó, tekintettel arra, hogy ki van nevezve.

4. A motorvezetőket úgy foglalkoztassák, hogy a műhelyben ne legyenek alkalmazva.

5. Abban az esetben, ha rendkívüli körülmények miatt napi 9 órai időn tovább kell vezetni, akkor minden különórára 50 fillért kell fizetni.

6. Lengyel-Balázs ügyében új vizsgálat elrendelését és visszavételét a városi tanács által.

7. Büntetéseket csakis a városi üzembizottság szabhat ki.

8. Soffőröknek a mindenkori szolgálatot teljesítő gépészek adhatnak csak utasítást a közlekedésre vonatkozólag.

9. Baleset elleni biztosításra a kerületi betegsegélyző pénztárnál a VI. osztályba kérjük magunkat bejelenteni és különbözetet mi fogjuk fedezni.

Más pap nem érezheti magát ilyen vigasztalan-nak, mert van sok mindene, amire támaszkodhatik, ha ő maga gyöngé, s ami enyhíti felelőssége terhét. Ott az oltár, a képek, a szobrok, a zászlók, melyek mind foglalkoztatják a néphitét, s főképp a mise, melyben egyénisége teljesen mellékes. De mit csináljon az Istennek ez a bátor szolgálója, aki csupán és kizárólag a maga erejében bízza szokta a hívőket a földi lét legszédebb titka, legmegmagyarázhatatlannabb csodája felé vezetni? Réz Péter nem tudott behatolni a szorgalmas templomlátogatók lelkében végbemenő processzus rejtelmébe. És azt sem tudta, nem is sejtette, hogy a megfoghatatlan elmaradásnak micsoda triviális oka van. Így hát csak busult és nem tudott rajta segíteni és megelégedett, ha sátoros ünnepeken megtelt a templom, s a hiveknek körülbelül a fele fölvetta az Urvacsorát.

És így azt sem sejtette, hogy miközben ő hiveinek közömbösségén és vallásos buzgóságuk hiányán panaszkodik, már a felsőbb hatalmak beavatkozása folytán megindult egy láthatatlan folyamat a régi állapot visszaállítására.

Egyik esztendőben a husvét nagyon kora tavaszra esett. Oly hidegek voltak, hogy éjszaka az apró tócsák befagytak. A Kunság felé eső tanyákon állítólag hó is esett. Ekkor történt, hogy a husvétvasárnap ientisztelet előtt egy tanyai ember szólította meg a tiszteletes urat és kérte, hogy vinne súlyos beteg feleségének Urvacsorát. Réz Péter ezt meg is cselekedte. Minél feltűnőbbé vált a prédikáció-

ról való elmaradás, annál szigorubban teljesítette egyéb papi kötelességeit, nehogy bármely oldalról is szemrehányás érhesse.

Ez az útja nagyon szerencsétlen volt. Pár nap múlva azt vette ugyanis észre, hogy a jobb karját csontig ható éles fájdalmak hasogatják. Krajcsik doktor szerint meghülés folytán beállott súlyos reuma-eset van jelen. A nagyhirű Szilassy-Patay lakodalom egész stóljára ráment arra a borszeszre, melyet a tiszteletes asszony az ura karján eldörzsölt. De nem használt semmit. Akkor aztán jöttek Budapesten a meleg, meg iszapos fürdők... amire meg a Bözsike gondosan elrakogatott hozománya ment rá, mégse volt gyógyulás.

Amint az őszi hidegek elkövetkeztek, csak megkezdődött a szaggatás s a tiszteletes ur sok éjszakát töltött álmatlanul a fájdalomtól. Végre aztán Krajcsik rájött valamire, amivel a bajt nem irtotta ugyan ki, de legalább a fájdalmak megszűntek. Vattából egy pólyát készített, azt rá kellett csavargatni a fájós karra, ezt megint fekete selyemkendőbe pakkolni s az egészet, úgy a hogy volt, a nyakba kötni. A találmány nagyon jó volt, mert a fájdalmakat megszüntette. Csak egy dolog ment nehezen: a prédikálás. Mikor az embernek a jobb karja egy gondosan bepólyált gyermekké változik át, akkor bizony nem igen megy a gesztikuláció.

Mi történt? Az, hogy a tiszteletes ur teljesen leszokott a szószerű ütogetéséről. A törhetetlen hitű öreg asszonyok, akik még kintartottak a templomban, rögtön észrevették, nem a zajos gesztusok megszűnését, mert en-

11. Betegség alkalmával ugyancsak havi 100 korona biztosítandó a betegsegélyvel együtt.

12. Jelenlegi soffőrökből csakis fegyelmi uton lehet elbocsátani. A fegyelmi bíróságnak csak az üzembizottságot ismerjük el.

13. Ezen megegyezés 1909. évi március hó 1-én lép életbe.

Arad, 1909. február hó 18-án.

Tisztelettel:

Aradváros Autobusz-Vállalatának soffőrjei.

A tanács szombat délelőtt tartandó ülésén foglalkozik az üzemet fenyegető veszedelemmel s bizonyára megtalálja a helyes megoldást.

Főuri nász — akadályokkal.

Csáky Kálmán gróf házassága.

— Távirati tudósítás. —

Arad, február 18.

Ismeretes, hogy Csáky Kálmán gróf, az egykori daliás huszárfőhadnagy, Kubelikné első férje, sok nyomorúság és sok próbáltatás után odáig jutott Newyorkban, hogy egy szép és állítólag gazdag özvegygyel, mrs. Bryanttal jegyet váltott. Az eljegyzést a boldog vőlegény sietett dobra ütni s az angol lapokban kalandosnál kalandosabb mesék jelentek meg a grófról, őseiről, családja multjáról és az ő jövőjéről.

A szenzációt hajhászó lapokban minden amerikai szívet megindító módon volt leírva, hogyha már egy régesrégén vesztett csata révén Csáky Kálmán nem lehet magyar király, arra határozta magát, hogy esküvője s magyarországi birtokain eltöltendő mézeshetei után leteszi a grófi koronát, a huszárkapitányi rangot, főrendiházi tagságot és az örökös főispánságot s amerikai polgár lesz. Sőt amerikai „bankár”, hogy a magyar honfitársak jóvoltát elősegítse.

Ezután a jegyes-pár elment a City-Hallba a házassági engedélyt kivenni, de miután Csáky nem tudta okmányokkal igazolni, hogy törvényesen elvált a feleségétől (a jelenlegi Kubeliknétől), a hivatalnok csak hosszas alkudozás után adta ki az engedélyt, előbb esküt

nek a szerepéről nekik se volt tudomásuk, hanem azt, hogy a tiszteletes urat megszállta a Szentlélek és szebben prédikál, mint valaha. A Varju Pista lakodalman tárgyalták először és ettől kezdve hétről-hétre szaporodott a templomlátogatók száma. A következő husvétkor már Nagy-pénteken, vasárnap és hétfőn, tehát egy héten háromszor, annyira megtelt a templom, hogy Nagyságos Szentiványi Sándorné a nagy hőségtől elájult. A pap lelkéből a csüggettség lassan-lassan eltávozott és helyét az önbizalom foglalta el. A közönség megritkulását valami szeszélynek tulajdonította, mely egy bizonyos ideig uralkodott a lelkeken s mely aztán magától elmúlt.

En azonban azt mondom, hogy semmi sem történik ok nélkül a világon s ha az ember esze sokszor megáll és bizonyos dolgokat nem tud megmagyarázni, ez csak onnan van, mert a tünetek és események között nem találjuk meg az összefüggést. Az emberiség lobogó fáklyái, a költők és filozófusok sokszor megtalálják, mi mindennapi emberek ritkán. Azért őket, mint prófétákat csodáljuk és tiszteljük. Ugyanabból a sáros, fekete földből az egyik rózsza piros színűvé virágzik, a másik sárgává, a harmadik fehérre. Mondjátok meg nekem, miért? Holott abban a rögben se piros, se sárga, se fehér szín sincsen? Ki határozza meg, ki parancsolja neki? Miféle titok lappang itt? Ezekre a kérdésekre nem tudok megfelelni. Nem is gondolkozom rajta, de elgondolok sok egyebet — s az már a hit világába tartozik!

téttve Csákyval arra, hogy tényleg törvényesen el van válvá.

A szép menyasszonyra azonban, úgy látszik, rosszul hatott ez a jelenet s pár nap múlva kijelentette egy lapban, hogy szereti a grófot és nőül is fog hozzá menni, de majd csak akkor, ha a grófnak okmányai a válóper-ről megjönnek s azokból kiviláglik, hogy nem a gróf volt az oka a válásnak.

Egyben tiltakozott a szép özvegy az ellen, mintha a gróf beteg lenne, abban a hotelben feküdnék, ahol ő lakik és ő ápolná.

Rossz nyelvek szerint a házasságból most már bajosan lesz valami, mert a menyasszony állítólag a főrendiházi tagságról szóló okmányt és a rengeteg nagy birtokról szóló telekkönyvi kivonatokat is látni akarja és pedig a budapesti amerikai konzul által hitelesítve.

A nemzetiségi affér folytatása

Wekerle és Pop Csicsó beszéde.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, február 18

Maniu Gyula tegnapi előtti felszólalásának hullámai még ma se oszoltak el. Ma a képviselőházban Pop C. István igyekezett kimagyarázni Maniu szavait és rámutatott ama kétségtelen tényre, hogy hasonló kijelentéseket már mások, magyar államférfiak is tettek. Azok ellen még se támadt olyan erősen senki, mint ahogy most tették. Pop szavai nem csillapították a haragvó függetlenségi pártot. Utána Wekerle Sándor szólalt föl, elítélve Maniu eljárását.

A Ház ülésének erről a részéről ezt a tudósítást közöljük:

(Idegen támadások.)

Kmetty Károly a mai nap első szónoka. Maniu multkor kirohanásának megbélyegzésével kezdte. Nem pillanatnyi fellebbbenében követte el a nemzetet szemben hallatlan inzultusát, hanem gonosz, előre megfontolt kiszámítottsággal. Ez a hűtlen áruló megkövezést érdemelne; mi azonban az ilyen áruló romlott vérével nem kívánjuk magunkat beszennyezni, de a jövőre garanciát kell nyernünk, hogy ilyen inzultusok ne érhesselek bennünket saját házukban. (Helyeslés.) Batthyány Tivadar gróf tegnap felemlítette Morse képviselő reichsráti felszólalását. Ez az impertinens interpelláció...

Elnök: Tessék a parlamenti formákat betartani. Lehet sértés nélkül is erős kritikát gyakorolni.

Egy hang: Minket nem véd senki sem Ausztriában!

Elnök: Örizzen meg az Isten bennünket attól, hogy nálunk is olyan parlamenti viszonyok legyenek, mint Ausztriában. Ne tessék tehát az osztrák képviselőházi elnököt nekem példakép odaállítani.

Kmetty Károly: Igyekezni fog a formákat betartani. Elhalasztani azonban a támadásokat veszedelmes struopolitika lenne.

Elnök: Az ügygel foglalkozhat, csak a sértő tónust nem engedhetem meg.

Kmetty Károly: Rámutat arra, hogy milyen heves támadásokban volt része Schönaich hadügyminiszternek azért, mert a magyar törekvésekkel némiképp is tárgyilagosan kívánt foglalkozni.

(Pop C. István telmólatása)

Pop Cs. István: Batthyány tegnap olyan éles hangon támadta a nemzetiségiakat, mintha még a 48-as idők előtt lennének.

Kiáltások: Bolond beszéd!

Pop Cs. István: Kérde, miért esik a koalíciónak olyan nehezére Maniu legutóbbi felszólalása. O volna a magyar nemzeti követelmé-

nyek egyetlen és legfőbb gátja? Ha velünk kellene Önöknek a katonai kérdéseket megoldani, hiszem, hogy 24 óra alatt megegyeznénk. (Derűtség.) Amit Maniu mondott, azt közbeesülésben álló magyar államférfiak is elmondták nem egyszer. Felolvassa Andrássy belügyminiszter régebbi beszédét.

Kiáltások: Eljen Andrássy!

Pop Cs. István: A hadseregben a magyarság előre törekvése már is veszélyes nekünk. (Mozgás.) Eddig valami öt ezredben volt román ezrednyelv, ma csupán egyetlen egyben van, mert behozták a magyar nyelvet.

Kiáltások: Nagyon helyesen!

(Wekerle a nemzetiségi kérdésről.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Azt a kérelmet intézi a Házhoz, hogy a javaslatot, mint az államélet attribútumát, fogadja el. Nagyjelentőségű érdek kívánja ezt: nemcsak adminisztratív, de külügyi vonatkozású érdek. Maniu tegnapi előtti felszólalását nem minősítheti másnak, mint vakmerő támadásnak. Maniu olyan jogát vonta kétségbe a nemzetnek és az önállóságnak, mely az állami önállóság legelemibb feltétele. Magyar államérdeket partikubarizmusnak minősíteni hazafiatlan próbálkozás. Maniu felszólalását büntös vállalkozásnak kell mondani. A nemzetiségi képviselőkkel békés megegyezésre jutni csak a magyar állami nyelv feláldozásával lehetne. Olyan magyar többség és olyan magyar kormány, mely erre képes lenne, sohase lesz kapható. A nemzetiségi kérdést meg fogja oldani, de a nemzetiségi képviselők nélkül.

Megostromolt bérház.

A fellázadt lakók harca.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, február 8

A magyar főváros nyomoruságos lakásvi-szonyaira szomorú világot vetnek azok az esetek, melyeknél a kiűzött lakosság a rombolás fegyverével akar bosszút állni a telhetetlen háziurakon. Tegnap a Cserhát-utcában volt egy ilyen ház-ostrom, ma este pedig a Mohács-utca volt színhelye a lakók lázadásának. A szegény munkáslakók, akik az eddigi bért is nehezen tudták fizetni, érthető elkeseredéssel lázadtak ma fel az újabb házbéremelés ellen.

Az eset — mint fővárosi tudósítónk táviratozza — a Mohács-utca 10. számú házban történt. Ez az egyemeletes ház egy bankcég tulajdona, de a bank most bérbe adta azt a Krausz és Friedmann-cégnek. Az új bérlőnek első dolga volt, hogy a régi házmestert elcsapta és egy brutális, kiméletlen embert fogadott fel házmesternek. Ezzel az emberrel azután megüzentette az összes lakóknak, akik mind szegény munkásemberek, hogy a negyedéves lakásokat heti-béres lakásokká változtatja és a bért 50-60 százalékkal felemeli.

A ház lakóit ez az intézkedés érthetően elkeserítette. Este nyolc óra után összegyűltek a ház udvarán. Hangosan tárgyalták az ügyet, majd a házbérlőnek és a házmesternek ablakai alá vonultak s ott macskazenét adtak. A zene után tízes csoportokban szétszéledtek a házban és összetörték mindent, ami összezuható volt. A kaput és a házmesterszoba ajtaját kiemelték sarkukból; összetörték a gázlámpákat, vízvezeteket, ablakrámkákat, ajtókat, lépcsőkarfát, sőt a sötétben egy lövés is dördült.

A házmester idejekorán elmenekült a rombolók elől, de mire egy szakasz gyalogos és lovasrendőrrel a helyszínre ért, nyomuk sem volt a tetteseknek, csupán üregeserek, ajtófélfák és ablakrámkák jelezték a házban lefolyt csatát.

A rendőrség természetesen nyomozást indított a tettesek kiderítése érdekében, de a lakók között teljes az összetartás és senki sem vall be semmit.

Bizonytalan helyzet.

A balkáni események.

— Távirati tudósítás. —

Arad, február 18

A Szerbiából ma érkezett hírek meglehetősen ellentmondóak. Egyes táviratok szerint Belgrádban mindinkább hódít a békés irányzat, különösen Oroszország határozott fellépése óta. Más jelentések harci készülődésekről szólnak, sőt egy bécsi távirat a határon történt véres összeütközésről ad hírt.

A konstantinápolyi táviratok monarkióknak Törökországgal való megegyezését befejezettnek mondják. Az egyezés aláírása a hét végén megtörténik.

Mai távirataink itt következnek:

Szerbia és Oroszország.

Pétvárról jelentik: Az itteni körök nem ismerik félre az osztrák-magyar-szerb viszony komoly állását. Nem csodálkoznak azon, ha Ausztria-Magyarország a szerbek provokáló viselkedésével szemben elveszteni türelmét. Ebben az esetben Szerbiának kellene viselni a felelősséget. Mértékadó körök jelentése szerint Szerbia háború esetén nem számíthat Oroszország támogatására.

Belgrádból jelentik: Szergejev orosz követet elutazása előtt meglátogatta Pasics, aki kijelentette, hogy ő és pártja engedelmeskedni fognak Oroszországnak és igyekezni fognak a békét fenntartani. A két államférfiu beszélgetése közben véletlenül belépett György trónörökös. A herceg Pasicsra mutatva, így szólt az orosz követhoz:

— Sajnálom, ha Oroszország ennek az urnak hinne, mert ez az ember mindig az ellenkezőjét mondja annak, amit tenni szándékozik. Most a béke-politikust adja, de hogy mit akar tulajdonképpen, senkisé tudja.

A jelenet nagyon kinos hatást tett Belgrádban.

Nyugtalanító hírek.

Frankfurtból táviratozzák: Egy antwerpeni cég Szerbiától megrendelést kapott 25 millió töltényre. A töltényeket Odesszán és Románián át fogják Szerbiába szállítani.

Bécsből jelentik: Távirati jelentések szerint Novoszelo mellett felfegyverkezett bandák négy lövést tettek az osztrák-magyar őrjáratra. Az őrjárat kétszer viszonzta a lövést. A szerbek közül többen megsebesültek, az őrjárat séretlen maradt.

A török egyezség aláírása.

Konstantinápolyból táviratozzák: Az egyezés egyes pontjaira vonatkozó tárgyalások eredményre vezettek. Az egyezséget minisztertanács elé terjesztik, az elfogadás végett Bécsbe táviratoznak, az aláírás pedig pénteken vagy szombaton megtörténik. Az a körülmény, hogy a tárgyalás a portára nézve kedvezően végződött, meg fogja könnyíteni a bojkott végleges megszüntetését.

Az „Ikdam” mai jelentése szerint a boszniai kérdés Törökországra nézve most már teljesen rendezettnek tekinthető.

Konstantinápoly-ból jelentik: A nagyvezér tegnap szigorú utasítást adott ki a bevrutbi és jaffai, valamint másutt történő árukirakások védelmezése érdekében. E célra esetleg fegyveres beavatkozás is helyén van.

Szerbia polgárháború előtt.

Későn éjjel jelenti egy belgrádi távirat:

A válságos politikai helyzetben beállott a krízis. A pártok között nem lehet helyreállítani az egyetértést és a Velimorovics-kabinetnek még mindig nincs utódja, de továbbmaradása lehetetlen. A pártharcok annyira elfajultak és a kedélyek annyira izgatottak, hogy nincs kizárva, hogy Szerbiában kitör a polgárháború.

Harminchat merénylet.

A berlini hasfelmetsző.

— Távirati tudósítás. —

Arad, február 18.

A berlini rendőrségnek minden fortélyossága kimerül a merénylő keresésében. Több gyanús embert tartóztattak ugyan le, de valamennyit szabadon bocsátották, mert alibit tudtak igazolni. A merényletek száma ma harminchatra szaporodott.

A rendőrség valósággal megszállotta Berlin keleti városrészeit, hogy megtegyék az intézkedést az asszonyok és leányok védelmére. A lakosság izgatottsága már túllépte a józan-ság határait. A legvadabb hírek kerülnek forgalomba. Azt a hírt hozták, hogy Charlottenburgban, a Wittenberger-platzon egy rendkívül elegáns asszonyt szurt le a merénylő. A Vilmos-templom környékén elfogtak egy embert, aki állítólag egy asszonyt leszurt, s akire egy bérkocsi ostornyéllal olyat sujtott, hogy eszméletét veszítve kellett őt a kórházba szállítani. A rendőrtanácsosok, több berlini ház- és telekegyesület megbízottaival tanácskozást tartottak. A tanácskozáson megalakították az önkéntes rendőrséapatot. Az utcai szolgálatot akként szervezték, hogy a háztulajdonosok őt állítanak minden egyes kapu elé, hogy az esetleg menekülő köselőt elfogja vagy sikeres üldözéséről gondoskodik. A szervezet ma reggel kezdte meg működését. Berlin most valósággal teljes rendőri készenlétben van. Ma hajnalban egy Singer Leó nevű 23 éves suhancot tartóztattak le, aki Magyarországból költözött Berlinbe két év előtt. Kihallgatása után szabadon bocsátották.

Berlinből újabban ezt jelentik: Estefelé itt ismét két merényletet követtek el késszurással. Egy asszonyt charlottenburgi lakásának udvarán ismeretlen tettes felsőkarján és alsótestén megsebesített. Egy másik asszonyt a Mariannen-platzon sebesítettek meg könnyen. A tettesek elmenekültek.

Egy később érkezett távirat jelenti: Tegnap itt négy újabb késmerényletet követtek el nők ellen, anélkül, hogy sikerült volna a tettest kézrekeríteni. Figyelmet érdemelnek azok a körülmények, melyek közt az egyik merénylet történt. Egy huszonkét éves szolgáló délután valami bevásárlásról tért haza, amikor az első emeleten egy fiatal emberrel találkozott, aki szó nélkül jobb ágyéka tájába szurt. A megsebesített leány a kapun át a házmesterhez ment, aki rendőrt hozott, de ezalatt a merénylő elmenekült. A merénylőt ismét főkete bajszos fiatal embernek írják le, lábán szürke vitorlavászonból készült cipővel. Abban a házban, ahol ez a merénylet történt, van a második kerületi rendőrkapitányság helyisége, a kö-

zelben pedig egy élénk forgalmu vendéglő van. A támadás alatt egy rendőr járt fel és alá a ház előtt és ha a megtámadt leány csak egyszer kiáltott volna, a merénylőt el lehetett volna fogni. A merénylő fegyvere egy körülbelül husz centiméter hosszú kés volt. A tegnapi sebesülések mind a négy tegnapi merényletnél könnyű természetűek voltak.

A Swärdström-hangverseny mizériái.

Egy hangversenylátogató az alábbi figyelemreméltó sorokat küldte be hozzánk:

Eggedje meg nekem, igentisztelt szerkesztő ur, hogy néhány sorban foglalkozzam a tegnapi esti Swärdström-hangversennyel. Ezt a koncertet olyan érdeklődés előzte meg, amilyenhez fogható nem látunk Aradon az utóbbi időben. A hangversenyrendező cég az estét a Központi Szálló telikertjében rendezte s miután ez a helyiség az estély kiadásaihoz viszonyítva nem elég nagy, a belépő-jegyek árát meglehetősen magasra szabta. Az első hely 12 korona volt, holott Temesvárott ugyanezen hely 5 korona a Swärdström-hangversenyre. Ez természetesen a rendező cég üzleti érdeke, mely cég ezuttal nem sokat törődött a közönség érdekével. Ez utóbbival különben tegnap a rendőrség sem törődött, mert elsősorban ennek kellett volna vigyázni arra, hogy a hangversenyre járók személybiztonsága ne kerüljön olyan veszedelembe, amilyenben a tegnapi hangverseny alatt forgott.

A veszedelem legelsősorban abban volt, hogy majdnem kétszerannyi ember kapott jegyet a koncertre, mint amennyi rendes körülmények között elfér abban a teremben. Ebből a tulzsufaltságból eredt azután majdnem minden baj. A nőköt úgy összezsúfolták, hogy azt még állatokkal se lett volna szabad megtenni. A szűk hely mindenkét megzavart a műelőzetben; akkora szorongás volt, hogy mindenki arra gondolt: mi történik itt, ha például egy csipkekendő tűzet fogna? A legszebb áriák mellett is mindenkinek az járt az eszébe, hogy a legkisebb pánik esetén is micsoda rettenetes katasztrófa támadna a teremben. A rettenéstől eltekintve, része volt a közönségnek a boszankodásban is. A helyek számozása olyan rendetlen volt, hogy nem egy eset történt, amikor az, aki első helyre váltott jegyet, az utolsó sorra került, vagy pláne állva kellett szorongania az ajtóknál mellett. Mindez természetesen a rendőrség felügyelete mellett történt, valamint a rendőrség tanuskodása mellett folyt le az a rettenetes tolongás is, mely a hangverseny végeztével a ruhatár körül támadt. Itt valósággal az agyongázolás veszélye rémítette a publikumot és igazán csak a szerenese és a közönség önmérséklete és vigyázata óvott meg bennünket a nagyobb bajtól.

Ez a szerenese azonban csak óvatosabbá kell, hogy tegyen bennünket a jövőre nézve. A tegnapi hangverseny elmúlt katasztrófa nélkül, de hogy hasonló eset még egyszer megismétlődjék, azt nem kívánhatja sem a hangversenyrendező cégnek, sem a rendőrségnek reputációja, főleg pedig nem a közönség érdeke és biztonsága. Arad ma még azok közé a nem nagyszámu vidéki városok közé tartozik, melyeknek van szép hangversenylátogató közönsége. De úgy hiszem,

ha a tegnapi eset megismétlődik, az ilyen szerencsétlen rendezés elriasztja a közönséget a hangversenyek látogatásától.

Egy hangversenylátogató.

Az operaénekesek sztrájk előtt.

Vasquez grófnő a vezető. — Hadüzenet a külföldi vendégek ellen.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, február 18.

A budapesti Operaház az utóbbi időben művészet helyett sztrájkmozgalmaival vonja magára a közfigyelmet. Műsora e tekintetben nagyon változatos: hol a műszaki személyzet, hol a zenekar, hol pedig az énekkar jelenti be a munkaszünetet. Csak nemrég zajlott le a kórus sztrájkja és ime, most megint újabb sztrájkmozgalomról érkezik hír.

Ezuttal az Operaház magánszereplői, a solo-énekesek elégedetlenek Mészáros igazgató ellen. Az igazgató, aki megmutatta, hogy kórus nélkül is tud darabot előadni, egy idő óta azt akarja bebizonyítani, hogy az Operában az opera művészei és művésznői nélkül is lehet játszani. Erre vall legalább az, hogy az Opera állandóan külföldi vendégeket léptet fel, míg a színház szerződött tagjai, például Anthes is, hosszú szabadságokra mennek, vagy ha itthon is maradnak, havonta egyszer-kétszer lépnek színpadra.

Az Opera művészei e miatt már régebb idő óta elégedetlenkednek. Különösen nagy lett az elkeseredettség most, mikor a vendégfellépések szinte mindennapivá lettek. Az Operaház — mondják az elégedetlen magánénekesek — valósággal bucsujáró-helyévé lett a világ minden tájékáról odasereglett idegen színészeknek. A jelentéktelen, hazájukban tízedrangu idegenek leszorítják a színház törzstagjait. Tegnap is például Falken Marilla drezdai idős primadonna lépett fel. Az idegenek nagy fellépési díjakat kapnak, a színház pedig napról-napra üresebb lesz. Amellett pedig a színpad egész khaosz. Egy estén Európa összes nyelvei koncerteznek az Operában; valóságos bábeli zürzavar dühöng. A hős franciából vall szerelmet a hősnőnek, aki olaszul válaszol. Az apa németül beszél fiával, aki oroszul hívja boszura támadója ellen.

Ilyen panaszoktól volt hangos ma az Operaház környéke. A tagok most abban a tervben állapodtak meg, hogy küldöttségbe mennek Mészáros igazgatóhoz és kérni fogják sérelmeik orvoslását. A küldöttséget hir szerint Vasquez grófnő fogja vezetni, vagy pedig egyik elsőrendű férfi énekes.

A művészek el vannak határozva arra, hogyha az igazgatóság nem mérsékli a folytonos vendégjárást és nem elégíti ki a színészek és művésznők igényeit, melyek a fizetés megjavítására is vonatkoznak, akkor sztrájkba állanak.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Vendéglősök gyűlése. Az aradi vendéglősök egyesülete ma délután Braun Gusztáv elnöke alatt választmányi ülést tartott, amelyen felolvasták a márciusban életbe lépő új ipartörvényt. Az elnök bejelentette, hogy az egyesület ügyésze, Szilvássy László dr. erről a tisztségéről lemondott és kérte a választmányt, hogy az új ügyész megválasztására rendkívüli közgyűlést tüsszon ki. A rendkívüli közgyűlés február hó 25-én lesz.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Péntek: Erdészleány, operett. Bemutató előadás. (A bérlet.)
Szombat: Erdészleány, operett. (B bérlet).
Vasárnap: Délután: Felsőháziak; Virraszt a szerelem, vígjáték. Este: Rendes helyárral: Erdészleány, operett. (C bérlet).

* **Cigánybáró.** Strauss remek operettje nagy közönséget vonzott ma este a színházba. A színház legújabb tagja: Jurisity Uros adta Barinkayt, ami különös érdekességet kölcsönzött a mai előadásnak. A szerb származású színész, aki eddig szerb színpadokon működött, bámulatos energiával látott hozzá a magyar nyelv elsajátításához és ma este már meglepő tudással kezelte a magyar szót. Játéka egyáltalán nincsen, hangjával azonban sokszor kellett frenetikus hatást. A „Ki esketett” kezdetű duett után percekig tapsolták és megisméltették a gyönyörű kettőst. Ugy látszik, hasznavehető erőt nyert Jurisityban a szintársulat. Wlassák érezhető indispozícióval küzd. Ugy látszik, nem engednek neki kellő pihenést, hogy most már hosszabb ideje tartó meghűlését kuralhassa. Kár Wlassák gyönyörű hangját így veszélyeztetni. Ciprát Csillag Szeréna adta, már többször megdicsért énektudásának teljes érvényesülésével. Jók voltak Polgár, Ladiszlaj, Leövey és Kulesár. Zalay Margit Arzéna szerepében kedves jelenség volt, ellenben hangja gyengének bizonyult: ehhez az ének-partihoz. Külön dicséretet érdemel a pompás rendezés, mely Kulesár Lajos ambícióját és izlését dicséri.

H. G.

* **A Kölcsey-egyesület évadzáró gyűlése.** A Kölcsey-egyesület választmánya szombaton délután fél 6 órakor a polgári iskolában ülést tart, melyen megállapítja az e hó 26-ikán megtartandó közgyűlés sorozatát. Ennek a közgyűlésnek kiemelkedő tárgya lesz Apáthy István dr. kolozsvári egyetemi tanár felolvasása, melylyel a Kölcsey-egyesület a novemberben megkezdett felolvasásai sorozatát a jövő őszig lezárja. A szombati választmányi ülésen fogják végrehajtani a múlt évi közgyűlés azon határozatát, hogy az újrualakítandó választmányban az aradi közelet néhány vezető nőtagja is legyen a Kölcsey-egyesület tagjai közül. A választmány szombaton csak a jelölést végzi el, a választás a tisztviselőkével együtt a 26-iki közgyűlésen Apáthy István dr. felolvasása után fog meggesni.

* **Erdészleány.** A külföldön és a magyar színpadokon is sikert aratott az Erdészleány. A pénteki premieren a címszerepet Sz. Rontay Boriska játssza. A többi főszereplő a következő: Benkóné, Zalay Margit, Kun Irén, Polgár, Mártonfi, Leövey, Faludy, Ditrói.

* **Vasárnapi előadások.** Vasárnap két előadás lesz. Délután mérsékelt helyárak mellett az idei szezon egyik legnagyobb sikerű francia vígjátéka, a *Virraszt a szerelem* kerül színre. A főszerepet ezúttal is Szendrey Mihály játssza, a partnere pedig H. Harmath Józsa, akinek szintén szép sikere volt ebben a pompás darabban. Este Jarno operettjét, az *Erdészleány*-t játsszák.

* **Farsang a színházban.** Farsang utóján a színház igazgatósága csupa vidám darabot tűzött ki a műsorra. Hétfő a nagysikerű Királyt játsszák. Hushagyó kedden délután gyermekelőadás lesz. Színpadra kerül a Hamupipőke című tündérrege, amelynek végén a művezetőség nagy álarcos menetet rendez.

* **Izabella főhercegnő és a kinematográf.** Aligha van még egy olyan lelkes híve a mozgóképeknek, mint Izabella főhercegnő és családja. A múlt héten a Pathé-cég felszólítást kapott Izabella főhercegnő udvarmesterétől,

hogy bécsi palotájában mozgóképekkel előadást rendezzen. A kikötés csak annyi volt, hogy kizárólag humoros képekből álljon a műsor. Pathé sietett eleget tenni a magas felszólításnak és a főhercegi család nagy tetszése mellett mutatott be egy elsőrangú komikus műsort. Ezt a nagyszerű programot kapta most meg az Uránia-színház Pathétól és pénteken bemutatja a közönségnek. Minden egyes kép egy-egy nagyszerű bohózat, mely állandó kacagásban tartja a közönséget. Aki szeret szívből kacagni, annak most lesz alkalma erre az Urániában. A farsangi műsort szombaton és vasárnap megismétlik.

Mozgósításra készen.

A hadtestparancsnok a harcászati gyakorlatokon.

— Távirati tudósítás. —

Arad, február 18.

A váratlan katonai készülődésről szóló tegnapi híradásunkat ma újabb események erősítik meg. A mozgósítás felé rohamos léptekkel halad a készülődés. A kaszárnyák műhelyszobáiban már a köszörűköveknél tartanak. Balázs György altábornagy, aki Nagyváradon van, a mai napon jelentős intézkedéseket tett, melyekből éles vonalakkal tetszik ki, hogy a tavaszi háború most már aligha marad el.

A készülődés újabb fejleményei a következők:

A honvédkerületi parancsnok szemleutja.

Az első honvédkerület parancsnoka, Balázs György altábornagy, mint tegnap hírül adtuk, ma megjelent a nagyváradon lakó tanyában. A parancsnok megjelenése rendszerint nagyobb katonai parádéval jár. És a hagyományos szemle sem szokott elmaradni. Ezúttal azonban másnemű dolgok iránt érdeklődött az altábornagy. A legénységet illetőleg parancsba adta, hogy rendes gyakorlat tartandó.

Amíg a katonák kint gyakorlatoztak, az altábornagy Perneczky Jenő ezredes, a nagyváradon 4. honvédgyalogezred parancsnoka és szárnysegéde kíséretében megjelent a parancsnokság épületében és hozzákezdett a mozgósítási iratok megvizsgálásához. A tiszti tanács-teremben folyt a munkálat. Minden század parancsnoka megjelent az altábornagy előtt és bemutatta a század keretében tett intézkedéseket. Megjelentek az élelmező tiszték is, akik ezúttal megkapták a különleges viszonyok közötti élelmezésre vonatkozó rendelkezéseket.

A 4. honvéd gyalogezred létszámának felmérése iránt is megtörtént az intézkedés. Nyolcszáz póttartalékos számára küldték szét a behívócédlákat. A 800 póttartalékos március 8-án vonul be. A most behívottak még kiképezve nincsenek és oktatásuk sürgősen elrendeltetett. E póttartalékosok bevonulásával felemelkedik az ezred létszáma és eléri azt, hogy ilyképpen az ezredhez besorozott minden katona ki lesz képezve.

A honvédség intenzív készülődése összefügg a közös hadsereg készülődésével. A nagyváradon 37-ik es. és kir. gyalogezred még itthon lévő három zászlóalja már teljesen készen áll, mint a mozgósításra kijelölt 7-ik hadtest minden ezrede. Katonai körökben bizonyosnak tartják, hogy a Mosztárban lévő zászlóaljhoz a közelebbi napokban újabb zászlóaljat vezényelnek ki.

Balázs György altábornagy különben a mai nap folyamán meglátogatta a honvédhuszár lakóházát is. Klobucsár Vilmos lovassági altábornagy, a lovasság főparancsnoka ugyanis a

lovasság feletti vizsgálatot is ráruházta a Nagyváradon időző kerületi parancsnokra. A honvédhuszár lakóházában Nagy Győző ezredes fogadta az altábornagyot. A legénység itt is folytatta rendes foglalkozását és a parancsnok a mozgósítási intézkedéseket vizsgálta meg.

A felülvizsgálatot a kerületi parancsnok holnap tovább folytatja és holnap már áttér a mozgósítási intézkedések részleteinek megbeszélésére. Balázs György altábornagyot az elfoglaltság bizonytalan ideig tartja Nagyváradon.

A hirtelen megújított készülődés híre máris kivárgott a kaszárnyákból a városban élők izgalmat okozott. Katonatiszti társaságokban már a legkomolyabb készülődésekről beszélnek és kizárt dolognak tartják, hogy március háborus mozgalom nélkül muljon el.

A hadtestparancsnok vizsgálata.

A jövő héten különben még egy nevezetes vendége lesz a nagyváradon katonaságnak. Frank Libor tábornagy, a hetedik hadtest parancsnoka, február 24-én Temesvárról Nagyváradra érkezik. A hadtestparancsnokot utján több vezérkari tiszt fogja kísérni. Másnap, 25-én Kardó alatt az egész helyőrség nagyszabású kombinált harcászati gyakorlatot tart éles tölényekkel. Ezen harszerű gyakorlaton, melyen a hadtestparancsnok is megjelenik, fontos kísérleteket tesznek a gépfegyverekkel, melyeknek egy újabb osztályát most szerelték fel a 37. gyalogezredben. A tüzérezred most fejezi be Lippa környékén az új ágyúkkal való gyakorlatait, a honvédség utasítást kapott a kiképzés gyors befejezésére. Mindezek a körülmények — beavatott katonai körök véleménye szerint — szoros összefüggésben vannak a mozgósítás előkészületeivel. Teljesen bizonyos, hogy március első hetében, legkésőbb 10-éig a hetedik hadtestet mozgósítják. Katonai források szerint a járadékkölcsön kötvények kibocsátása is kapcsolatban a mozgósítással, amennyiben a monarchia érkészletét a kormányoknak a hadipénztár rendelkezésére kell bocsátaniok.

Cáfolat

A mozgósításra vonatkozó nagyváradon jelentést a következő cáfolattal gyöngítik: Több napilap mai számában a temesvári 7. sz. hadtest küszöbön álló mozgósításáról tesz említést. A „Magyar Tudósító” ezekre a híresztelésekre vonatkozólag illetékes helyen kérdést intézett és onnan azt a megnyugtató értesítést kapta, hogy ezekből a híresztelésekből egy szó sem igaz. — Harcászati gyakorlatok éles tölényekkel minden évben tartatnak; a hadvezetőség azonban újabban a mezei kártételek lehető elkerülésére törekszik és evégből ezeket a harcászati gyakorlatokat nem mint rendszeren július és augusztus, hanem február és március havában tartják meg.

A hadosztályparancsnok Aradon.

Ma délután Nagyváradról Aradra érkezett eichensiegi Grünzweig Artur altábornagy, a 17-ik gyaloghadosztály parancsnoka, hogy az aradi helyőrség feletti szemlét tartson. Holnap vonulnak ki az összes csapatok a zádorlaki gyakorlóterre, ahol az alaki gyakorlatok után harcászati feladatokat oldanak meg. Délben a tábornok tiszteletére a várbeli Kaszinóban diszebed lesz. Délután a hadosztályparancsnok a lőterre megy és szemlét tart a gépfegyver osztag felett. Kíséretében Aradra érkezett Canke Rudolf vezérőrnagy, a nagyváradon 33. gyalogdandár parancsnoka is.

A tábornokokat a vasutnál béla-falvi Fekete Miklós vezérőrnagy, hely-

őrségi parancsnok fogadta, a törzstisztekkel egyetemben, akik a Fehér Kereszt szállodabeli lakására kísérték. Az altábornagy érkezése hír szerint összefügg a közeli mozgósítással.

Akit imádkoz: egy kéményseprő...

Csak férfiaknak!

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, február 18.

Egy budapesti jogszigorlót az ötletessége mentett meg attól, hogy most fogházban nem ül Eulenburg és Moltke-szerű bűncselekmény vádja miatt.

Hogy miképpen jutott volna fogságba a jogszigorló, arról a következő tudósítás mond némileg pikáns részleteket:

Kál János budapesti kéményseprő néhány nappal ezelőtt munkájának elvégzése után haza felé tartott. Az Irányi-utcán ment keresztül és itt találkozott egy elegáns, magas fiatal emberrel.

Szórakozottan ránézett, — amint az ember a járókelőkre ránézni szokott mire a fiatalember élesen, átható tekintettel nézett rá vissza. Ez az átható tekintet arra indította Kál Jánost, hogy néhány pillanat múlva visszaforduljon. Vissza is fordult és akkor látta, hogy az elegáns ur megállott és ismét merően, sokatmondóan rászögezte tekintetét.

A kéményseprő még ekkor sem gyanított semmi rosszat.

— Bizonyosan ösmer valahonnan! — gondolta magában és azután tovább ment.

Elérkezett a Mária-Valéria-utca, ahol a lakása van a tizedik számú házban. Mielőtt befordult volna a kapun, ismét hátra nézett és akkor konstata, hogy az elegáns ur nyomon követte.

Besietett a lakásába és nem szolt „kalandjáról” semmit hozzátartozóinak.

Másnap levelet kapott; a levélben ez volt:

Igen tisztelt uram!

Tegnap bátorkodtam önt lakásáig elkísérni s azt hiszem, nem táplálók hű reményeket, ha azt hiszem, hogy ez a kíséret nem volt ellenére!... Végtelenül boldoggá tette, ha találkozáskor adna alkalmat... Nem találkozhatnánk-e e hó tizenhetikén este hat órakor a Mária-Valéria-utca és a Régi posta-utca sarkán?!... Ha igen, akkor írjon „Tavaszi Ebredés” címen Poste Restante, Főposta.

Titkos Bámulója.

Mikor jó Kál János elolvasta ezt a levelet, fülég elpirult. Hogy neki ilyen ajánlatokat tegyenek?! Töprengett, töprengett, végre arra határozta el magát, hogy válaszol a levélre. Azt válaszolta, hogy ott lesz pontosan este hat órakor a Régi posta-utca sarkán.

Ott is volt, de mire odament, már ott találta titkos bámulóját.

— Hát eljött? — kérdezte lágyan az elegáns ur,

— El! — felelte Kál olyan hangon, mint ahogy egy kéményseprő szokott beszélni.

— Nézze édes, — folytatta a fiatalember, — milyen főtői képet nyújt most a Gellérthegy, lábánál a csöndes Dunával! Nemsokára főlágyog a holdvilág és ezüstös fényével szelíden belüti a téli tájakot...

A kéményseprő a vállát vonogatta.

— Jó, jó, de hát mit akar tulajdonképpen tőlem?

A „titkos bámuló” még olvadozóbbra fogta a hangját.

— Nézze, aranyom, — mondotta — rideg téli szelek kezdenek fujdogálni... Nem fázik?

— De bizony fázom!

— Hát nézze, én nem messze lakom ide. Elegáns szobám van, jól befűtünk, iszunk teát, cigarettázunk és jól fogjuk magunkat érezni. Mondja, oh mondja! nem jönne el velem?...

A kéményseprő megdörgölte a szemét, mintha korom esett volna bele.

— Hát nem bánom! — jelentette ki végül, — menjünk!

A fiatalember följuggogott örömeiben.

— Oh, mily szép az élet! — kiáltotta és karonfogta Kál Jánost, a kéményseprőt.

Alig tettek azonban néhány lépést, amikor egy rendőrrel találkoztak, Kál egyenesen a rendőr felé tartott és így szolt hozzá:

— Kérem, biztos ur, tartóztassa le ezt az embert, mert el akart engem csábítani.

— Mi... micsoda? — dadogta a rendőr.

A kéményseprő erre töviről-hegyire elmondotta, hogyan akarta a fiatal ur. őt elcsábítani és a lakására csalni.

A rendőr bekísérte a két embert a kapitányságra, ahol az elegáns ur elmondotta, hogy ő Sz. Zsigmond jogszigorló.

— Kérem szépen — védekezett — egyáltalában eszem ágában sem volt elcsábítani ezt a derék embert.

— Hát akkor miért akarta elcsalni a lakására?

— Azért, kérem szépen, mert mindig azt hallottam, hogy kéményseprővel találkozni szerencsét jelent. Azt gondoltam most már magamban, hogy ha szerencsét jelent az, ha az utcán találkozunk kéményseprővel, mennyivel nagyobb szerencse lehet az, ha szobában találkozunk vele?!

A rendőrtisztviselő kénytelen volt elfogadni ezt a védekezést, mert „büntett tényálladéka” még nem forgott fönn. S elbocsátották mindkettőjüket.

Tűz a vaggongyárban.

Riasztó hírek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 18.

Ma este kilenc órakor riasztó hírek keltek szárnyra a városban. Azt beszélték, hogy a vaggongyár lángban áll. Az emberek tömegesen siettek ki a tűz színhelyére, ahol a bejáratot a rendőrség és a katonaság állotta el és csak azokat bocsájtotta be, akiket hivatásuk oda parancsolt. Csakhamar kiderült, hogy a rémhírek erősen túloztak. Mindössze annyi igaz, hogy a gyártelep közepén levő egyik régi épületben, ahol ezelőtt a vasesztergályos és asztalos műhelyek voltak, tűz ütött ki, amely lángba borította a tetőzetet. A tűz a régi asztalos műhelyben keletkezett és hosszabb ideig lappangott belül, anélkül, hogy észrevették volna.

Az éjjeli őr látta meg az első kicsi füstgomolyagot s nyomban megadta a tűzjelt, mire a megrémült munkások kirohantak a műhelyekből. Kivonult azonnal a házi tűzoltóság, majd Stankovics főparancsnok vezetése alatt a városi tűzoltóság és a legnagyobb erővel megindult az oltás. A városi tűzoltóság gőzszivattyuját is kihozták. Az oltási munkálatokat csak nehezen lehetett végezni, mert az egész műhelyt sűrű, fojtó füst töltötte be, úgy hogy minden második lépésnyire egy-egy fáklyát állítottak s még így sem lehetett jól látni. A tetőzet gerendái már recsegték, ropogtak és már a tűz nagyobb elterjedésétől lehetett tartani, amikor működésbe hozták a gőzszivattyút, amely több csőszagat látott el bő vízzel. A tűzoltók elszánt bátorsággal jelentek meg a legveszélyesebb helyeken és csak ennek az önfeláldozó munkának köszönhető, hogy sikerült a tüzet lokalizálni, még mielőtt az ott felhalmozott anyagok tüzet fogtak volna.

A tüzet tizenegy óra után már teljesen lokalizálták, de egész éjjel őrködtek a gyártelepen, nehogy újból tüzet fogjon valami. A tűz keletkezési okát eddig még nem sikerült megállapítani.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Hamiskártyások között.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 18.

Egy nagyváradi ügyvéd 1907. október hó 28-án a békéscsabai-aradi vonalon veszedelmes hamiskártyások körmei közé került. Székely Adolf nagyváradi ügyvéd a jelzett napon unokatestvérével, Fenyvesi Sándorral Aradra utazott. Amikor Békéscsabán átszállott a vonatra, egyik második osztályú fülkében egy kártyázó társaságot talált.

A kártya kompániában, mint később kiderült, Krecs Lajos és Mezei Jenő notórius hamiskártyások vettek részt, de mint kibie részt vett a játékban Lefkovics Izsó is, aki Krecs Lajos lapjaira játszott. Huszonegyest játszottak. A bankot állandóan Mezei Jenő adta és dacára annak, hogy a játékosok első lapnak mindig ást, vagy tizest kaptak, állandóan a bankár nyert. Lefkovics Izsó észrevette, hogy a két játékos hamisan játszik s abba hagyta a játékot. Mikor eltávozott, Krecs Lajos Székely Adolf drt. invitálta be társnak. Az ügyvéd, látva, hogy Krecs mindég jó lapokat kap, hosszas rábeszélés után engedett a kapacitálásnak. Eleinte ő is csak Krecs lapjaira játszott, de mikor látta, hogy folyton veszít, belépett a kompániába. A két hamis kártyás csak ezt várta. Egymásután vándoroltak ki a tiz, husz és ötven koronás bankjegyek az ügyvéd tárcájából, úgy, hogy mikor a vonat Aradra beérkezett, Székely dr. már több mint nyolcszáz koronát „veszített”.

Alig szállt le a vonatról, unokatestvére és Lefkovics Izsó nyomban figyelmeztették, hogy hamiskártyások körmei közé került. Székely ügyvéd panaszára a partnerek ellen megindította a rendőrség az eljárást, amelynek során a hamis kártyákat Krecs lakásán meg is találták. A kir. ügyészség vádja folytán mára tüzte ki a bűntény tárgyalását az aradi törvényszék, de a tárgyalást el kellett napolni, mert mindkét vádlott orvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy „beteg”.

§ Egy hetvenéves házaspár válópöre. A gyulai kir. törvényszék előtt igen érdekes válóper folyt le. Seres György csabai 70 éves parasztgazda neje ellen hűtlen elhagyás miatti válókeresetet tett folyamatba azon a címen, hogy 70 éves neje őt hűtlenül elhagyta. Az öreg asszony azzal védekezett, hogy azért hagyta el férjét, mert az vele brutálisan bánt, de ő, mert mindazonáltal vissza akar hozza térni, amit Krisztus egybefűzött, azt emberi kéz fel nem bonthatja. El is ment két tanuval férjéhez, de az csak annyit mondott, hogy „nem szegezi be előtte az ajtót”. Egyenes feleletet azonban nem adott, midőn felesége megkérdezte, hogy továbbra is akar-e vele együtt élni. A törvényszék válókeresetével a férjet el is utasította, mert beigazolták, hogy a feleség jogosan szakította meg az együttélést, s mert úgy találta, hogy a férj az okozója annak, hogy felesége hozzá visszatérni nem tud. Így azután Seres György tovább püthihatja az asszonyt.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

HIREK.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 19-én az időjárás: száraz, éjjeli fagy.

— **Adakozás.** Az *Aradi Közlöny*-höz ma a következő adományok érkeztek: a Scheinberger család (Orsova): 10 korona a népkonyhának, 10 korona az izr. jótékonyegylet javára. — Lengyel Tivadar és neje 10—10 koronát adott ugyanezen célra. — Lapunk egyik előfizetője 2 koronát küldött Antal Mihály családja számára.

— **Aradi románok — Maniu Gyulának.** Az aradi románok közül többen rokonszenvvel fogadták Maniu Gyula tegnapi felszólalását. Bizonyítja ezt az üdvözlő távirat, amelyet Aradról küldtek a képviselőnek, s amelyet a *Tri-buna* közlése nyomán itt közlünk. A távirat szövege a következő:

„Mély felháborodással elítéljük az ön ellen irányult megfélemlítési kísérletet és üdvözljük önt a tanúsított bámulatos bátorságáért, kérvén önt, hogy az ellenséges düht ugyanoly szilárd erővel verje vissza. Kijelentjük, hogy önt végig követjük, el lévén tökéletesen arra is, hogy önt fenntartjuk és megvédjük még saját testünkkel is. Mártha Sándor dr., Marsieu Jusztin dr., Gebeles Lázár dr., Jancu Cornél dr., Fazekas Lajos, Csárics Agoston dr., Montányi János, Pop György.

— **Madarassy-Beck báró temetése.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Ma délután három órakor temették el *Madarassy-Beck* Nándor bárót, a Jelzálog-Hitelbank tegnap elhunyt elnökgazgatóját. A ravatal a Zrínyi-utcai gyászházban volt felállítva, ahol egész nap jöttek a kondoleálók. A temetésen politikai és pénzügyi világunk igen sok előkelősége jelent meg.

— **Az aradi gázgyár közgyűlése.** Az aradi légszuszvillagítási társaság ma *Vajda István* dr. elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek tárgya volt: egyesülés a központi légszuszvillagítási társasággal. A közgyűlés elfogadta az egyesülési propositiót, de csak oly feltétellel, ha ehhez a központi részvénytársaság is hozzájárul és ha *Aradváros* közgyűlése szintén beleegyezését adja ebbe. Az egyesülést oly formán tervezik, hogy a városnak ebből semmiféle kára ne legyen, sőt ha lehet még hasznos biztosításnak általa a törvényhatóságnak. A város hatóságával hivatalosan akkor közlik a budapesti intézetbe való beolvadást, ha azt a központi részvénytársaság is elfogadja. A közgyűlésen különben jelen voltak *Keller Ottó*, a budapesti és aradi részvénytársaság igazgatója, továbbá *Schmidt Károly* dr. és *Unghausen József* budapesti részvényesek.

— **Oszták perfidia.** Bécs-ből táviratozzák: A bécsi egyetemi hallgatók betegsegítő egyesülete, mely a magyar államtól is kap szubvenciót, ma hosszú és zajos vita után kimondotta, hogy az egyesület magyar tagjainak tagsági díját négyezerre emeli fel.

— **A táncosnő balesete.** A toborzót járta ma este a *Gigánybáró* második felvonásában *Kinizsi Margit*. Tüzesen bekazott, mikor váratlan baleset zavarta meg szép zenét. Egyik lázán felcsatolt sarkantyúja iváskában leröpült a színpadról a közönség közé, ahol a csillagzó jóság nagy riadalmat okozott. Ugy hiszik, ez zavarta meg a táncosnőt, aki a következő percben elesett. Gyorsan felugrott ugyan, de a beleszerencsése, ekkor sem hagyta békén. Egy hevesebb táncmozdulatnál egy másik ruhadarab engedetlenkedett, a trikó. A táncosnőnek ez a kényes páncélja kis recsenéssel felszakadt — a tőrden. A baj szerencsére most sem volt nagy és *Kinizsi Margit* is szerencsén befejezte a táncot.

— **Az aradi függetlenségi kör** pénteken este fogarató ülést tart a városban.

— **Házasság.** Csiky Odón dr. es. és kir. tart. huszárhadnagy, budapesti ügyvéd e hónap 17-én házasságot kötött *Novák Agathe*vel Ungvárott. Csiky Odón dr. fia az elhunyt Csiky Gergely színműírónak.

— **A sorozás elhalasztása.** Budapesti tudósítónk jelenti, hogy a honvédelmi minisztérium ma sürgős és titkos körrendeletet küldött az alispáni hivatalokhoz, hogy a már elrendelt sorozások megtartását függeszték fel. A leirat a sorozások felfüggesztését azzal a megokolással rendelte el, hogy be kell várni az ujone-javaslat megszavazását.

— **Egy román származásu honvéd halála.** A kolozsmegyei Egeresen tegnap temették el *Szőcsán Sándor* 48. 49-es honvédot, aki gazdájával, *Macskássy Antal* századossal mint közvitéz végigküzdötte a szabadságharcot. A segesvári csatában, mikor gazdáját, *Macskássy* leakarták ölni a kozákok, a hű szolga odaugrott, kardjával föltartóztatott néhány kardvágást, testével pedig fölfogott néhány lándzsaszúrást. Vérében fagyva félholtan maradt a csatatéren. Arcát eltorzították a sebhelyek, teste összevissza volt verve. Gazdája hazavitte és halálig Egeresen tartotta. A kolozsvári ereklye-múzeum titkárnak kezdeményezésére Kolozsmegye alispánja intézkedett a vitéz temetéséről, mely nagy részvét mellett ment végbe. Megemlékezésre méltó, hogy *Szőcsán*, bár nem volt magyarjuku, szíve vérént ontotta abban a csatában, amelyben *Petőfi Sándor* eltűnt, kinek az utolsó korty italt épen az ő ura, *Macskássy* százados adta. Románajuku magyar hősök különben nagyon számosan küzdöttek az erdélyi hadseregben. Emiatt Bem napiparancsban hívta föl a hadsereg tisztjeit, hogy tekintettel a sok román ajku honvédre, tanulják meg a román nyelvet.

— **Érdekes házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban ma délután érdekes pár kötött házasságot. A férj egykor előkelő iparos a városnak, ma gazdag háztulajdonos, hófehér fejű aggastyán. *Weisz Sándor* volt ékszerész lépett frigyre *Nagy Annával*, egy szintén fehérhaju matrózával. Tanuk *Tóth József* és *Fritz József* törvényhatósági bizottsági tagok voltak.

Sátoraljai helyről jelentik: Az itteni római katolikus templomban tegnap *Dombó Gyula huszonkét* éves adólistát örök hűséget esküdött *Szilvássy Matild hatvanöt* éves öreg kisasszonynak. A templom egészen megtelt közönséggel, sőt a templom előtt levő téren is szorongott a kíváncsiak sokasága, mely a fiatal házaspárt zajos óvációban részesítette.

— **Küzdelem az alkohol ellen.** Az alkohol-ellenes „Kitartás”-páholy legközelebbi nyilvános ülésén, f. hó 21-én, vasárnap délután 3 órakor az ipartestület tanácskozó termében (f. em.) *Jancsovies Ferenc* főreáliskolai tanár fog az akarat nevelése címen előadást tartani. Vendégeket szívesen látnak.

— **A vörös haj miatt.** A nagyvárosi hölgyek néhány év óta vörösre festik a hajukat, mert most ez a divat. Falun azonban nem nagy népszerűsége van a vörös hajnak. Ezt bizonyítja az a per is, a mely most folyt le a *soproni* kir. törvényszék előtt. Egy baboti legény annak rendje-módja szerint eljegyzett egy más községbeli csinos hajadont. Később azonban felbomlott a viszony és pedig a legény miatt, a ki egyszer csak mást gondolt. A menyasszon szülői azonban kártérítést indítottak a hűtlen legény ellen, mert sokba került az eljegyzési lakoma, meg egyéb költségek is merültek fel. A per során a legény azt vitatta, hogy azért lépett vissza, mert megtudta, hogy a másiknak vörös a haja. Csodálatos dolog ugyan, hogy ez olyan későn jutott eszébe, de erre vonatkozólag meg azt adta elő, hogy valahányszor ő a menyasszonyánál volt, annak mindig be volt kötve a feje. Még az eljegyzés alkalmával sem láthatta a haját, pedig ő nem akar elvenni vöröshaju leányt; hogy miért, azt persze maga sem tudná megmondani. A bíróság meg is ítélte a felszámított költségek egy részét, de természetesen nem az egész kereseti összeget, mert az túlságosan magasnak volt számítva.

— **Halálozások.** *Schock Jánosné* szül. *Pittner* Borbála február 16-án déli 12 órakor, életének 64-ik és házassága 18-ik évében elhunyt. Ma, február 18-án délután 2 órakor temették *Simonyi-utca* 12. számú házból a róm. kath. szertartás szerint.

— *Ozsv. Biebert Jánosné* szül. *Jung* Emilia, február hó 17-én, esteli 10 órakor, életének 34-ik évében elhunyt. Temetése február 19-én, délután 3 órakor *lesz Választó-utca* 14. számú házból.

— **Fosztogatok a főispáni lakásban.** Szatmárnémetiből jelentik: Tegnap este a város legforgalmasabb helyén, a Deák-téren lévő római katolikus plébániába, valamint a plébánia mellett lévő *Falussy Árpád* főispán lakásába is betörték. A betörők itt az összes szekrényeket, fiókokat feltörték, a ruhákat szétszórták, de értékeesebb dolgot nem vittek el. A plébánián ellenben a hivatalos kasszát feltörték és onnan körülbelül 3000 koronát kirabolnak. A betörést a házmeister felesége vette észre még este és azonnal értesítette a rendőrséget, majd a esendőrséget. A nyomozás nagy erővel megindult és a betörők közül négy gyanús külsejű egyént akkor tartóztattak le, midőn azok a Budapest felé induló vonathoz jegyeket váltottak. A rendőrök mind a négyet az őrszobába vitték, 2 a szobából vakmerően kiugrott és a vágányokon keresztül a vagonok között próbált menekülni. *Zimmermann* őrsvezető a rablók után lőtt, majd izgalmas hajszá után az egyiket végre elfogták, a másiknak sikerült elmenekülnie. A betörőket a rendőrségen valatőre fogták, de tagadnak. A három betörő neve: *Pusztay Gyula* debreceni illetőségű, *László Ignác* és *Valancsik Béla*, alig 20 évesek és finom álkulesokkal voltak ellátva. Megmozgatásukkor sok pénzt találtak náluk. Megállapították, hogy tegnap délelőn Szatmárnémetin egy szállító cég irodájába és egy déligyümölcs-kereskedőnél a betöréseket is ők követték el.

— **Grófhól — szocialista munkás.** Miskolcra írják: Ezek óta előkelő származásu munkás dolgozik Miskolcon. Az illető *Forgách Tihamér*, aki a *Jenei és Társa* vasbutor gyárában, mint esiszoló-munkás van alkalmazva. A grófi munkás természetesen nem használja címét, amely csak akadályozná existenciájában. Munkástársai tudnak származásáról, de ő maga sohasem, vagy csak nagy ritkán, ha már nem térhet ki a bizalmas kérdés elől, beszél el egyet-mást multjáról. Ez a mult annál érdekesebb, mert a grófból lett munkás, aki odaadó tagja a miskolci szocialista pártnak, érettségizett ember is.

— **Lövöldöző katonai ör.** Budapesti tudósítónk jelenti: A soroksári-uton levő szekeresz laktanya előtt ma este nyolc órakor az őrtálló őrmester egy embert látott elsiétni. Háromszor „Halt wer da“-t kiáltott és mikor az ismeretlen erre sem felelt, utána lőtt. A golyó az embernek, aki *Tóth Lajos* nevű kocsis, jobb karját lőtte keresztül. Tóthot a klinikára vitték.

— **Vigyázatlanságának áldozata.** Haldokolva szállították ma délután a kórházba a mentők *Schleich* Jakabot, a M. A. V. pályafenntartási előmunkását. Bal lábászárát törte el egy három métermázsas sulyos szénszalak-tábla, melyet negyed magával felakart emelni és a pályán át akart hengergetni. A salaktábla oda volt fagyva a földhöz s amúgy sem tudta volna négy ember helyéből elmozdítani. Alig emelték meg valamennyire, a sikos talajon megcsuszott az emelő dorong, a sulyos tömeg ráesett *Schleich* lábászárára és a sin csontot úgy törte el, hogy ez a bört is átszurta. Egy munkástársa nyújtotta a sulyosan megsérült embernek az első segélyt, akét *Mikes Gábor* dr. a kórházba szállíttatott.

— **Öngyilkos: ag pillanatnyi elmezavarban.** Zarából jelentik: *Valentin* Emil erdőtanácsos hirtelen elmezavarában le akarta szúrní nyolc éves fiát. A fiúnak sikerült elmenekülni. *Valentin* erre kiugrott a második emelet ablakából, a szerencsétlen ember szörnyet halt.

— **Üzletátruházás.** A lippai Bondy és társasága söröződe képviselőt, mely eddig Löwy és Pollák-cégnek, a Haggemacher-féle kőbányai és budafoki söröződek képviselőinek kezében volt, a Löwy és Pollák-cég visszalépése következtében Braun Miksára ruházta és a Löwy és Pollák-cég ezennel kizárólagosan a Haggemacher-féle kőbányai és budafoki söröződek képviselőt tartja meg.

— **Hol készül modern fénykép?** Korszerű modern fényképek elősmert legjobb hírű műterme, Kossak cs. és kir. udv. és kamara-fényképész. (Weitzer J.-u. 3. sz.) 5+1

— **Likör aromák** kitűnő likörök előállítására; — házilag — Vojtek és Weisznál. 171

MOSOLYGO TÖRTÉNETEK.

A gyáva.

Nézték egymást, hosszan, szenvedélyesen, mámorosan. Szemükben tűz lángolt, arcuk égett, de gyávák voltak. Az asszonyt visszatartotta a női szemérem, a férfit, akinek első szerelme volt ez az asszony, a gyávaság. Fél az asszonytól, nem merte megcsókolni. Pedig de szeretete volna! Mennyire vágyott arra az egy, arra az első csókra — a gyáva. Már-már megfogta a kezét, azt a selymes, fehér, puha kezét, az asszony kacagott és szinte kéjjel nézte a fin vergődését, azonban nem hozta meg azt a boldogságot a fiúnak, hogy azt mondta volna:

— Csókoljon meg már, maga gyáva!

Nem mondta, pedig talán ő is éppen úgy óhajtott. Nem mondta, mert nagyobb gyönyört nyújtott neki, hogy a szegény fiút gyötörhette, kizárhatta, hogy látta maga előtt szenvedő, vágyakozó arccal. Asszony. Ilyen mind. Feláldozza a lelkifüveségét is, csak hogy megkinozza azt, akit szeret. Ilyen volt ez is. Kacagott, mikor az komoly volt, a szemek pedig villogtak, az ajka vonaglott. A bohó ifjú az ajkvonaglásból és a szemvillongásból haragot vett látni, amely ezt parancsolja:

— Hallja, megne merjen csókolni. Hogy mer maga ilyenre vetemedni? Ha megcsókol, megutálom, nem szeretem többé.

Igy ment ez nap-nap után. A nő kacagott, a gyáva férfi pedig ekképp öklengett:

— Nem hágy el, ugy-e, nem taszit el?

— Maga csacsi.

— Csak egy kicsit sze essen.

— Nagyon szeretem, maga, maga kis buta.

(Kacag.)

— Félék magától.

— Miért?

— Nem tudom, de félek. Maga megint férjhez fog menni és én...

— És maga?

— És én még nagyon fiatal vagyok magához, én még nem vehetem el, nem vagyok önként.

— Jaj, babám, mikor maga arra kerül, hogy nősülhet, már én vén néni kezesek. Ha pedig most azzal a tapasztalattal rendelkezne, aminél fog rendelkezni pár év múlva? Ugy-e arra gondolna, hogy elvegyen.

— Hát mire gondolnék?

— Hogy mire? ... Nem tudom. (Kacag.)

Az asszony nézi, nézi a szenvedő férfit, arcán már előre kieszelt huncutság sugárzik le a magát tetetve, így szól:

— Fáj a fejem. Nézze, milyen lázám van. (A homlokára huzza a férfi kezét.) Lefekszem egy kicsit.

A férfi mellé ül. Az asszony úgy tesz, mintha tényleg fájna a feje, voltaképp pedig semmi baja sincs. Kis szünet után így szól bágyadtan a férfinak:

— Nozze kérem, ott van a szekrényen két kis üvegecske. Az egyikben altatószer van, a másikban fejfájás ellen való folyadék. A zöld üvegből öntsön kérem öt csöppet egy kocka cukorra.

A férfi gépiesen engedelmeskedik. Szünet után az asszony lezárja a szemét és álmosan mondja:

— Kicsim, nem tévesztette el maga az üveget? Ugy érzem, mintha az altató orvosságból adott volna.

— A zöldből adtam.

— Szent Isten, hisz abban volt, rosszul mondtam. A fehérben van a fejfájás ellen való... a zöldben az altató... (Elalszik.)

Nagy csend. A férfi nézi, bámulja, mohón az alvó asszonyt, remeg attól a gondolattól, hogy most végre alkalma volna oly hosszú vágyakozás után megcsókolni. Hiszen alszik és ha felebred, nem tudja meg. Megtegye, ne tegye? ... Mámorosan ráhajlik a pihegő keblekre és remegve megcsókolja az asszony forró ajkát. Utána még egyszer, még, még... Az asszony könnyedén felnyitja a szemét és elkezd kacagni:

— No végre, maga gyáva.

— Jézus Mária, hát nem aludt? — kérdi megijedve a férfit.

— Persze, hogy nem.

— Hát a fehér, meg a zöld üvegecske?

— Mind a kettőben — víz volt.

MULATSÁGOK.

(=) **Aradi urilányok a csermői kabarében.** A csermői kaszinó-egylet e hó 14-én este saját termeiben sikerült bálát rendezett. A estélyt kabarét előadás nyitotta meg, melyen a konferencier szerepét Szuesu Traján töltötte be s igen szellemes előadásával állandóan derült hangulatot keltett. Aztán Torma József lépett a pódiumra s a Gyárfás Dezső közismert Nagymamáját kreálta nagy hatással. Majd Szalay Aranka aradi zongora tanárnő adott elő zenés monológot és kedves kuplékat saját zongora kísérete mellett. A tanárnő sok megérdemelt tapsot kapott. Ezt a számot Basch Cornél fellépte követte s az általánosan kedvelt „Miezi kuplét” nagyszerű alakításával és csalódásig hű női maszkjával vitte sikerre. Most Stein Piroška kisasszony (Magyarádról) napernyő táncot lejtett kedvesen és bájosan. Nagy élvezettel hallgatták még Löwy Rózsika kisasszony (Aradról) „Dal a kis Theáról” című énekét s fülbemászó képzett hangja lebilincselte a hallgatók figyelmét. Előadásának sikeréhez nagyban hozzájárult Reusz Lenke kisasszony (Aradról) érzésetli zongora kísérete. Végül Bucsy Jenő a „Vén cigány” című melodráját hallotta a közönség nagy elragadtatással. Ehhez a zenekíséretet Székely Zoltánné urnő szolgáltatta ügyes technikájú zongorajátékával. Az estélyt még tombolajáték is fűszerezte, a tánc pedig a reggeli órákban ért csak véget.

(=) **A katolikus bál iránti érdeklődés** a közönség körében oly nagy, hogy úgy Múlek Lajos dr. bálelnök, valamint az ipartestület titkári hivatala és a bálbizottság állandóan a jegyek kiadásával, valamint az érdeklődők felvilágosításával vannak elfoglalva. Ifj. Kintzig Jánosné és Gutzjahr Mihályné elnöknők, Múlek Lajos dr. bálelnök, valamint az ezertagú rendező-bizottság lázas igyekezettel buzgálkodnak a bál sikere érdekében. A katolikus bál az idei farsang egyik leglátogatottabb mulatsága lesz, aminek érdeme kizárólag Múlek Lajos dr. bálbizottsági elnöké, aki vallás és felekezeti különbség nélkül igyekszik Arad egész társadalmát ezen a jótékony célú összejövetelen összegyűjteni és fesztelen szórakozásban részesíteni.

(=) **Magántisztviselők hangversenye.** A magántisztviselők egyesületének tagjai felkértek, hogy a március 13-án rendezendő táncos egybekötött hangverseny részleteinek megbeszé-

lése céljából az egyesület helyiségében pénteken este fél 9 órakor megjelenni szíveskedjenek.

Kérjen Ön Aspirint csakis a mi „Originaltableten”

eredeti dobozainkban

Festékgyárak ez előtt Friedr. Bayer & Co., Elberfeld. 5952

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

G. A. Pankota. Sorsjegye nem nyert.

B. S. Temesvár. Még nem küldték.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, február 18.

Amerika 1/2-el magabab. Kínaiat korlátozt, vételkedv gyenge, 6 ezer métermázsa 5 fillérrel magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dei	2 órai
zárás	zárás	zárás
Buza áprilisra ...	13.23—3.4	13.32—13.33
Tengeri májusra ...	7.45—7.46	7.52—7.53
Rozs áprilisra ...	10.52—10.53	10.62—10.63
Zab áprilisra ...	8.80—8.81	8.89—8.90
Buza 1909 októberre ...	11.33—11.34	11.46—11.47
Rozs októberre ...	9.54—9.54	9.59—9.59

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény ... 628.75
Magyar hitelrészvény ... 737—

Budapesti kőbányai sertéskereskedelem.

— Február 18. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon feletti súlyban — fillérig; közep páronként 400—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon feletti súlyban 140—141 fillérig; fiatal közep páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban 139—140 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 139—140 fillérig.

Szertlái: Nehéz páronként 260 kilogrammon feletti súlyban — fillérig; közep páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Sertéslétszám: Február hó 13. napján volt készlet 19.500 darab, február 16. napján felhajtott 62 darab, február 16. napján elszállított 84 darab, január 17. napjára maradt készletben 19.148 darab. A hízott sertés üzlet irányzata: élénk.

IDEGENEK ÁRADON.

— Február 18. —

Fehér Kereszt szálloda. Kornitzer Miksa utazó Budapest. — Nagy Izó főmérnök Budapest. — Szeiner Mihály utazó Kolozsvár. — Hönig Albert utazó Budapest. — Nyéki Ilona birtokos Dombegyháza. — Bartavári Bartus Miksa tábornok Lugos. — Jakab Adolf kereskedő Hunyad. — Lefkovich Izó utazó Budapest. — Binder Emil dr. főorvos Budapest. — Szarvas László ker. utazó Budapest. — Fischer József kereskedő Nagyszeben. — Rónay Sándor kereskedő Sepsiszentgyörgy. — Rónay Henrik kereskedő Brassó.

Központi szálloda. Kolomes Ferenc utazó Szekesfehérvár. — Rédei Károly utazó Budapest. — Balassa Tivadar irodafőnök Mezőhegyes. — Spitzer Lipótné és hozzátartozói Szemik. — Lennörfier Adolf hivatalnok Budapest. — Schwartz Jónás kereskedő Budapest. — Gebei Gyula maganzó Budapest. — Bernáth Márton kereskedő Sonkolyos. — Márta Sándor dr.-né és leánya, ügyvéd neje Lippa. — Krausz Géza Budapest. — Edniger Zsigmond utazó Budapest. — Hantsek László kártyeszló Budapest. — Moskovitz Mór kereskedő H.-Csucs. — Spitzberger János utazó Bécs. — Balla Mihály miniszteri osztálytanácsos Budapest. — Lipsey Árpád műszaki tanácsos Budapest.

Vas szálloda. Kertész Armin utazó Budapest. — Deutsch Adolf utazó Budapest. — Ferdinánd E. utazó Bécs. — Glück Henrik kereskedő Világos.

Pannonia szálloda. Haász Ignác utazó Fiume.
— Dezső Giza kasszírő Vasárhely. — Breier István urad, tisztv. Otvenes, Schwartz Károly kereskedő Orosháza. — Kohn Sándor tisztviselő Alváca. — Kovács Sándor utazó Makó.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1909. évi február hó 19-én:

A) bérlet.

A) bérlet.

Itt először:

Az erdészleány

Operette 3 f. Ivonásban. Iria: B. Buch-Indér. Z. néjét szer-zette: G. Jarnó. Fordította: Ravész Ferenc. A versket Országn. Birtalan

SZEMÉLYEK:

Hék József	Martonfi R.	Rautern, ovag Szabó L.
Gróf Loeben	Polgar S.	Földessy F. dy K.
Gróf Sternfeld	Ditrói Mór.	Lang. erdész Várnay Jenő.
Josefine	Kun Irén.	Krisztina Sz. Rontay B.
Othegraven	Benkőné.	Wal erl Péter Leány Leo.
Gróf Ko outzki Kertész D.	Mi ka	Zalai Margit.

Közdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Fényes farsangi műsor.

Műsor: 1909. február hó 19-én, péntek:

1. A rövidlátó udva ló. Komikus. — 2. A két jó barát. Karagató — 3. Hüvelyk Matyi. Mesekép. (Színes) — 4. A fefejü invalidus. Komikus. — 5. A +zomja+ csendő. Komikus. — 6. Egy kellemetlen szippantás. Komikus. — 7. A fegyverek választása. Komikus. — 8. A kellemetlen vad. Komikus.

Előadások délután 5, este fél 7 és fél 9 órakor.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások a att a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTTÉR.*

Az Aradi Közlöny f. hó 17-iki számában „A büntanya. Üzelmek az Arany csillag szállodában” című cikk jelent meg, mely, úgy egyéni, mint üzleti reputációmát mélyen sérti, miért is azt nem hagyhatom szó nélkül. Üzletemről az állítatik, hogy ott az italt a vendégeknek hölgyekkel garnírozva szoktam feltálalni; ez a valóságnak nem felel meg, mert szállodám és vendéglőm bárki részére nyitva áll s ha a vendég egy tündért elfog az utcán s a pásztoróra céljából az én szállodámat igénybe veszi, erről én igazán nem tehetek, de azon állítás, hogy én e célra berendezve lennék s hogy ily hölgyeket raktáron tartanék, meg már éppenséggel képtelenség. A szállodámban édes anyámon és egyetlen nőcselédemen kívül több női személy nincs, ami azt hiszem, legjobban igazolja állításomat. Hogy a vendégek előszeretettel keresnek fel, az pedig azért van, mert én őket olesón és jól szolgálom ki, de máskülönben is az én vendégeim a szegényebb néposztályból kerülnek ki, kik költségkimelés szempontjából nem szállanak a Fehér Kereszt vagy Központi Szállodába, ahol egy éjjelre 4—5 koronát kell fizetniük, amikor nálam ugyanazon ellátást 1 koronáért megkapják.

Azon román földesgazdára nézve pedig, akit a cikk említ, csak annyit legyen szabad megemlítenem, hogy nevezett hozzám részegen beállított és szállást kért, én pedig őt szobájába vezettem és ott magára hagytam, tehát sem az nincs bebizonyítva, hogy neki egyáltalán volt-e 550 koronája, de ha volt is, hogy azt épen nálam vesztette volna el, vagy ott lett volna kifosztva, miután mint fentebb említém, hozzám már máshonnan berugva jött. Csodálkozom az aradi rendőrségen, mely épen az én üzletemet és engem vett célpontul, holott épen olyan jól, sőt talán még jobban tudja mint én, hogy Aradon vannak még több olyan szállók, ahol épen olyan utasok s vendégek járnak, mint voltak nálam. Tehát miért csak épen engem szemelt ki bűnbaknak, holott az én szállodámban még sohasem győző-

Az ezen rovat alatt közöltétekért nem vállal felelő-séget.

dött meg, hogy ott orgiák folytak volna le, — sőt épen más vendéglőben igenis előfordult, hogy előkelő uriember lett kifosztva, de erről hallgat a krónika s ezért az illető vendéglősnek még a hajaszála sem görbült meg. A t. közönséget egyelőre arra kérem, hogy miután a rendőrkapitány ur ítélete ellen felebbezéssel éltem — tartsa saját ítéletét mindaddig függőben, míg ügyemben a határozat jogerőre nem emelkedik.

Tisztelettel

Dávidovits Zsigmond.

901

Limbbeck János és fia

Első magy. kir. szab. érokoporsó-gyára és temetkezérendező Intézetéből.

Arad, színház-épület Városi és megyei telefon: 9

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják, a forrón szeretett és felejt-hetetlen jó leány, testvér, meny, sógornő és rokon

özv. Biebert Jánosné

szül. Jung Emiliának,

f. évi február hó 17-én esteli 10 órakor, életének 34-ik évében történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai február hó 19-én délután 3 órakor fognak bv. Választó-utca 14. számú házában a római katolikus szertartás szerint beszenteltetni és a felső-temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért február hó 26-án, délelőtt 8 órakor fog a főt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Aldás emlékére!

889

Arad, 1909. február hó 18-án.

özv. Jung Ferenecné szül. Bajer Erzsébet, édes anyja. Májor Borbála, testvére. Özv. Bakin Katalin, anyósa. Biebert Peter, Biebert Mihály, Biebert Katalin, sógorai és sógornője. Novotny Ferenc, Novotny Rezső, Novotny Karolin, unokatestvérei.

Van szerencsém a m. t. uri közönség b. tudomására hozni, hogy a

Márton és Hirsch

cégből barátságos uton megváltam és

Andrássy-tér 18. sz. a.

(Lócs-ház)

a mai napon egy a modern kor követelményeinek mindenben megfelelő, elsőrangú

uri szabó üzletet nyitottam.

Legfinomabb bel- és külföldi gyapjuszövetek raktáron. Megrendelések a legújabb divat szerint, legfinomabb és tartósabb kivitelben eszközöltetnek.

B. pártfogását kérve, maradtam kitűnő tisztelettel

Hirsch Antal,

uri szabó.

Szőlősgazdákhhoz.

A szőlőpótlások rendkívüli nehézségei és sikertelensége abban leli magyarázatát, hogy ahhoz nem a megfelelő, teljesen megbízható

I. oszt. gyökérűs anyagok,

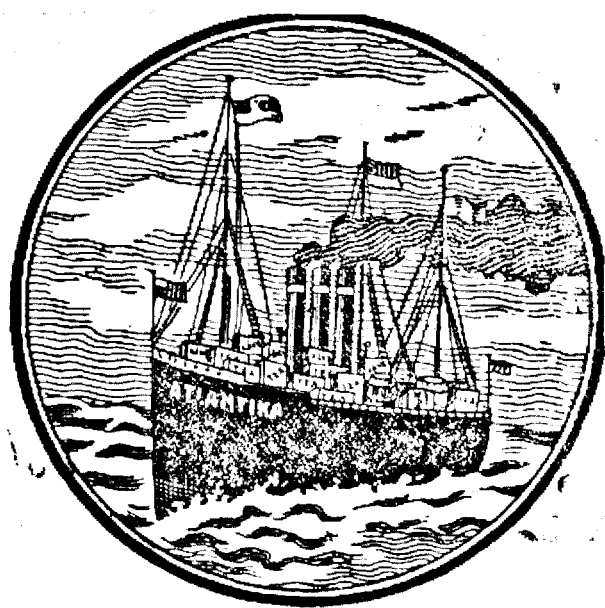
hanem mindenféle meg nem felelő ripária és oltvány lesz felhasználva.

Szőlőpótlás céljára gyorsíró szőlőgazdaságomban igen bevált módon fajtázta ripária-portális vesszőket gyökerzetek és szőlőolmányokat készítek, melyek a sikeres és eredményes szőlőpótlást mindenkiüké biztositják.

Jessék a hirdetést megfigyelve.

Vojtek Alajos

szőlőbirtokos.

Reggel, délután és este

igyunk

ATLANTIKA kávét,

ATLANTIKA teát

ATLANTIKA rummal

mert csak az

ATLANTIKA

kávé, tea, rum speciális üzletben

kepható

fűszer és illatszert káros szagától mentes

kávé, tea, rum.

A kirakatban működésben látható villanyüzemű kávépörkölőnkkel naponta többször friss pörkölés. Eladás nagyban és kicsinyben. 421

ATLANTIKA

Kávé és tea behozatal

Arad, Andrássy-tér 20 Fischer Eliz-palota.

Városi és megyei telefon 609.

Beraktározásból

visszamaradt

valódi perzsa szőnyegek

minden árban eladatnak

Róth szállítónál

Eötvös-utca 3. sz. 872

Hatóságilag enge-
délyezett

kiárusítás

könyvek, papíráruk és
írószerekben

üzletáthelyezés miatt

Ingusz I. és Fia

könyv-, papir- és írószer
kereskedésében

661

Weitzer János-utca

Antiquar-könyvek,

irodai papirok, levél-
papirok, borítékok,

csomagoló papirok

beszerzési árban

lesznek kiárusítva.

Ingusz I. és Fia

Weitzer János-utca.

~~~~~

Valódi orosz, Cara-
van és chinai

TEÁK

eredeti csomagokban és kimérve

Valódi Jamaikai

RUMOK

ismert saját töltésű üvegeinkben

Legelőnyösebben ösmert bevásár-
lási hely:

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

201

ARADON.

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használata által, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt **70 fillér.**

Fagyás

ellen kitűnő, a maga nemében páratlan jó hatású szer a „FRIGIN”. Ára egy üvegnek **70 fillér.** Fagyviszketegséget és fagydaganatokat biztosan megszüntet.

Ideális

legjobb, legtartósabb gummi évszer a „NITER”, a világ legjobb preservativa. — 6 darab egy eredeti dobozban **2 korona.**

Dr. Székely Károly

aradi fog-
orvos
„Odur”
szájviz és

fogpora egyedüli raktára. Egy üveg szájviz ára 2 korona, 1 doboz fogpor 1 korona.

Hajvesztő

„Depillor”. E csodahatású szerrel minden oly helyről, ahol a hajnöves alkalmatlan, mint az arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. — Ára utasítással együtt **1 korona.**

191

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél: gyógyszerárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben.

Hajós Árpád

APRO HIRDETÉSEK.

English lady

requires to gives lessons in the evenings. 7 to 8. 5 to 6. Miss Smith, Rákóczy-utca 13. Arad. 900

Kiadó

Mikes K.-utca 9. sz. alatti házban 2 szoba, konyha, minden hozzátartozóval május 1-re. 892

Tulzsufolt raktáram

következtében antiquar könyveket és különféle papírárakat bezerzési áron aló kiadásitok. Tolnai Világlapját összes kedvezményekkel eredeti árban házhoz szállítom. Krausz Paulin Színházépület. Telefon 511. 291

Májustól kiadó

4 szobás lakás Láhner György-utca 7a. sz. a.

Kiadó üzlet

Boros Béni-tér 8 szám alatt május 1-re. 865

Kafóságilag engedélyezett

kiadás könyvek, papírárak és írószerekben üzletelhelyezés miatt Ingusz I. és Fia könyv-, papír- és írószer kereskedésében, Weitzer János-utca. 173

Braun N. A.

festéskészletének helyisége átköltözés miatt kiadó. Értekezés ugyanott. 880

Az új bortörvény által előírt

bornyilvántartási ivek és könyvek, melyek vezetése minden bortermelőre, borkereskedőre, vendéglősre, egyszóval minden boreladással foglalkozó pincetulajdonosra kötelező, legjutányosabban kaphatók ívenként vagy bekötve Kerpel Izso könyv- és papírkereskedésében, Aradon. Vidéki megrendelések azonnal elintéztetést nyernek. Telefon 385. sz. 262

Szövet, barchet, flannell

és mindenféle téli áruk remek választékban Hoffmann Sándor

Arad, Színház-épület. Vidékre mintákat készséggel küldök.

Színházban,

Izrael premierkor, az ajtókiárathoz álltam. Ekkor egy igen kedves leány ösmérsőm annyira farkas szemet nézett velem, mintha valamit mondani akart volna. Mivel szívesen állok rendelkezésére írjon címemre mikor kíván velem beszélni. 909

Bécsi zongoragyáros

elsőrendű

képviselőt

keres,

lehetőleg olyant, aki már zenei művek eladásával eredményesen foglalkozott. Mintaraktár biztosíték ellenében.

Ajánlatok „Musikwerke 1000“ Wien, postlagernd XVI. I. küldendők. 908

Van szerencsém úgy nagyra becsült vevőimet, mint a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a mai naptól kezdve a hírneves Glasner-féle

Graham gyógykenyeret

is raktáron tartom, a mit különösen a Karlsbad. kurát használók szíves figyelmébe ajánlok.

Kiváló tisztelettel 906

Molnár István

kenyértüzlete Forray-utca 3.

Borkereskedők!

Vendéglősök!

Korcsmárosok!

Az új bortörvény előírása szerinti

Bornyilvántartási

könyvek

Pichler Sándor

papiros, írószer és irodai cikkek kereskedésében kaphatók

Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 308. sz. 847

Permetező javítások elfogadtatnak

M. kir. szabadalmazott

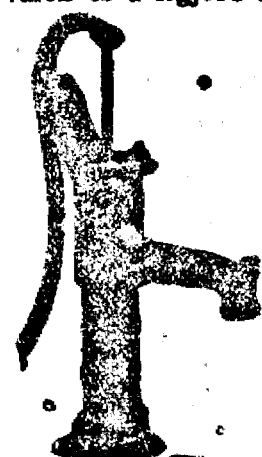
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyár árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak héjak és egyéb tisztátanságok azonnal továbbíttatnak ezáltal a szivattyu nem romlik és a bori nem rothasztja, a gépezet jó működésért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Golyó szelvényekkel. Készé-geknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használata nélkül sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belső

gummizott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és jobbak, mint bármely helyi vagy külföldi gyárban.

Hönig-Otto

a királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő.

Arad, Rákóczi-utca 27 sz.

Köszvény,

reuma és vesekő-bajok-ban

szenvadóknek háiból készséggel teljesen ingyen közlöm, hogy ezen bajomban javulást és nehéz bajomban gyógyulást találtam. Fri. C. Nusszer, Nagyszombat I. St. János-utca 295. 5963

Telephon 422.

Uj asztalos műhely Aradon.

Van szerencsém a nagyérd. közönségnek b. figyelmét

épület- és butor asztalos

műhelyemre tisztelettel felhívni.

Számos éven át volt alkalmam Budapest, München és Stuttgart előkelő műhelyeiben tapasztalatokat szerezni.

Ezen kedvező körülményekből fogva abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a legmészebbmenő követelményeket elégíthetem ki.

Fő elvem: pontos, tiszta, izékes és tartós munkával szolgálni.

B. pártfogást teljes tisztelettel kér

Reich Dezső

épület és butorasztales 691

Aradon, Aranykőz-u. 8. — Telefon 422.

SZŐLŐPÓTLÁSHOZ

rendkívül gyökérdus, fajtisztá

bársal kötve készült

szőlőoltványok

továbbá 1 és 2 éves rend-

kívül gyökérdus, fajtisztá

Riparia Portalis

alany bármily mennyiség-

ben kapható.

Kéretik a szükségletet előjegyeztetni.

Vojtek Alajos

szőlőgazdasága GYOROKON. 646

Telefon Arad 147.

Telefon Györök 14.

Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökéres oltványok ezre 140 korona, Delaware ezre 100 korona.

O s i m:

5715

Szigyártó Nagy Mihály

Felsőseged, Somogy megye.